
3 1761 06630360 3

J. BLICHER-CLAUSEN

GYLDENREGN

GYLDENREGN

DIGTE AF

J. BLICHER-CLAUSEN

DET NORDISKE FORLAG
BOGFORLAGET: ERNST BOJESEN
KØBENHAVN MDCCCCI

1250 EKSEMPLARER

LANGKJÆRS BOGTRYKKERI
KØBENHAVN

INDHOLD:

LYRISKE DIGTE:
- I ÆBLEHAVEN
- „DEN VILDENE FUGL"
- AFTENSTEMNING FRA AMSTERDAM
- „LØVSPIND"
- BAG ROSENSLAA
- REGNDRYP
- „KABBELEJE"
- GIV —!
- DET GAMLE SPIL
- FORAARSRUS
- HILSEN TIL HENRIK IBSEN
- DEN GAMLE FRUE PAA SKOVLYST
- SKØN VALBORG-SANGEN
- VISEN OM HR. OG FRU IRISK
- EN AFTEN PAA SKAMLINGSBANKEN
- DE STRIDER DERNEDE — —
- RIM —!
- FOR SILDE —!
- KLOKKERNE KIME
- EN NYTAARSNAT
- DU GLADE LØMMELALDER!
- SOLBUD, VIOL!
- KENDER DU SORG
- HJEMLÆNGSEL
- MINDER
- KRAFT
- STÆREFLØJT

VISER TIL LILLE PIP

CAROLINE MATHILDE
(EN CYKLUS KÆRLIGHEDSSANGE)

FORTÆLLENDE DIGTE:
- NEHLS HOLTE
- SILLE
- TOSSE-TRINE
- GADEMALEREN I LONDON
- BLINDE ANDERS

GYLDENREGN

GYLDENREGN —

Gyldenregnen saa fin, saa fin
fælder over Haven sit Flor —
Gyldenregnen har Bud til min Sjæl,
Bud fra en, jeg elsker og tror.

Gyldenregn ringed Livet ind,
første Gang jeg hørte hans Sang,
Gyldenregn over alle Skyr
kimer ind vort Gensyn en Gang!

„Giv mig dine Tanker!
Kommer da Døden,
og det lakker mod Nat,
vil jeg lukke mine Øjne
med Bøn for din Lykke
og føle, at jeg følges
af den dyreste Skat:
alle dine Tanker!“

Ak, I unge Dage,
frydfyldte, fagre,
da den Sang jeg dig skrev!
Selv jeg maatte lukke

med Graad dine Øjne,
selv føle, Sorgen
i min Hjærterod rev —
Ak, I unge Dage!

Fattig er jeg bleven.
Hvad kan jeg give
det Minde, jeg har kært!
Du gav dine Tanker,
intet kan jeg give,
der mod denne Gave
har ringeste Værd —
Fattig er jeg bleven.

Tag mod mine Sange!
Du lyttede saa gærne,
da dit Støvøje saa —
nu søger de at naa dig
vide over Grænsen
og ude over Vidder,
ingen levende naa —
Tag mod mine Sange!

Gyldenregn, kære,
kaldte jeg dem alle,
for det Navn gemmer Sang!

Gyldenregn stod i
vor første lille Have,
blomstred hvor en lille
bitte Vugge fik Gang —
Gyldenregn, kære!

Gyldenregns-Minder,
hvisker om din Gravhøj
ved Dag og ved Nat —
Tænk, naar Du dem hører,
paa en, som bittert savner,
og føl, at end Du følges
af den dyreste Skat:
alle mine Tanker —!

LYRISKE DIGTE

I ÆBLEHAVEN

Det dufted i Æblehaven,
der dryssed Blade paa Sti,
hos mig gik den, jeg elsker
og nynned en Melodi —

Jeg kyssed de blomstrende Grenes
røde, duftende Rand,
og han, som mest jeg har elsket,
det samme gjorde og han! — — —

Ryddet er Æblehaven,
kun Tidsler gror over den —
borte er den, jeg elsker,
og han kommer aldrig igen.

Men ser jeg en Æblehave,
hvor helst jeg kommer forbi,
da hører mit Øre en gammel
vemodig kær Melodi — —

Jeg bøjer de blomstrende Kroners
røde duftende Rand,
og da maa jeg kysse dem alle
og længes mit Hjærte i Brand!

„DEN VILDENE FUGL“

Den vildene Fugl er en ensom Fugl,
og ingen kender dens Sted,
den bygger sig aldrig Rede selv,
har ingen at følges med.

Men ser den en Rede staa tom for Dun
alt i den vildene Skov,
da plukker den Fjer af sit eget Bryst
til andre Fugles Behov.

Den vildene Fugl har en Sjæl af Ild,
dens Øjne brænder i Glød, —
man siger om Øjne, som ligner dens:
de varsler en tidlig Død.

Man siger, om nogen kan fange den ind,
da vil den længes i Aar, —
men ingen kan fange den Fugl i Hus,
hvor stride de Storme gaar —!

AFTENSTEMNING FRA AMSTERDAM

Jeg sejler mig ind i den tavse Nat
      under Duft af Røgelseskyer –
jeg sejler mig ind i den tavse Nat
      gennem gamle hollandske Byer –

Fra Taarnet klinger et Klokkespil
      med Ekko fra Byens Porte,
dirrende over Kanalernes Dyb –
      et andet svarer langt borte.

I Kirken nærved det gamle Torv
      et Christusbilled er skaaret,
vrimlende fuldt er Korsets Træ
      af friske Roser fra Aaret.

Fattig og rig og halt og blind
      sin Blomstergave har baaret,
smykket med Roser den blege Fod,
      hvor Blodet rinder af Saaret.

Havde jeg Roser her i min Haand,
      om kun den ringeste liden,
og havde jeg Roser i tusendtal,
      jeg lagde dem dèr ved Siden!

Jeg har ikke Roser, jeg har kun Bund
af bløde, dirrende Strenge,
hvor Tanker vies ved Klokkespil
og toner tilsammen længe.

Jeg har ej brændende Røgelsekar,
jeg har kun en Sjæl, som lider,
en Sjæl, som lukker sig bævende op
for gamle og nye Tider —

– en Sjæl, som gemmer paa viet Grund
Erindringers tonende Række
og løfter kun i en viet Stund
sit hellige Alterdække.

Dens Vievandskar er det Tankedyb,
hvori den sig ensom dukker,
dens brændende Bøn er den Alterglød,
hvor Ilden sig aldrig slukker —!

„LØVSPIND"

Du lyse, lyse Løvspind
imellem de høje Stammer!
Du vuggende fine Silkeslør,
hvis Duft af Vaar gør mig ganske ør!
Over den mørke Ungskov,
hvor Ræv har Hule og Muldvarp Bo,
spænder Du ud din Hængebro,
din vuggende, lyse Verden –
og Solen danser paa Silkesko
ind i dit Brudekammer!
Du lyse, lyse Løvspind
imellem de høje Stammer —!

Min Sjæl er tung og ensom
lig Ungskovens mørke Graner,
den trænger til Lys af dit Bøgekrat,
sprunget ud, sprunget ud paa en eneste Nat!
Aa, drag dine Nætters Foraarsdug,
drag dine Dages Solskinsfnug
over mine saarede Minder,
som bløder under de tunge Hug
af mit Hjærtes glødende Hammer!
Du lyse, lyse Løvspind
imellem de høje Stammer —!

Jeg gemmer mit Savn bag Løvet,
    inde hvor Fugl har Rede;
jeg drukner min Sorg i dit Silkeskød,
    Du skinnende Bøg med Kjortel blød!
Jeg nynner en Sang, — en gammel,
    hvis Minde er som en fin Musik,
en Sang, der gennem mit Hjærte gik
    alle de lyse Nætter
som en drivende Dug, en Læskedrik
    for Hjærtets ødende Flammer — —
Du lyse, lyse Løvspind
    imellem de høje Stammer — — —!

BAG ROSENSLAA

Inde bag Havemuren
en dejlig, duftende Rose stod.
Der kom en Jomfru og brød den,
var selv et Rosenblod!

Men da hun kyssed dens Bæger,
sad der en Orm bag Rosenslaa —
Stakkels dejlige Rose!
Ogsaa *Du* maa forgaa! —

Paa alle Livets Blomster
gnaver en Orm bag Bægerrand —
Lykkelig, ser Du blot Rosen,
men aner ej Ormens Tand —!

REGNDRYP

Den siver og suser, den faldende Regn,
som intet kunde dens Sluser tømme —
de falder, de tunge Tanker, omkap
med Regnens rastløse Strømme!

Dryp! dryp! i ustandseligt Fald,
i underlig ensformig Plasken derude,
glidende vaadt over Gavlsidens Mur
og rindende langsomt nedad min Rude,

— ilende blødt over Murkantens Mos,
smygende ind mellem Vildvinens Ranker,
faldende, faldende — Dryp i Dryp —
tungsindsvækkende nedover Tanker,

— Regndryps-Tanker, som lever skjult,
men har i en Krog af vor Sjæl tilhuse
og Tid efter anden kommer igen
som Væld fra en aldrig udtømt Sluse.

Lyd af en ensformig Dagregns Fald
lokker dem til sig, kalder dem sammen,

Hvisken af Tagrendens evige Dryp
drager dem aandelig talt ud af Rammen.

Regndryps-Tanker, som ingen ser!
Aldrig hører I op at strømme,
dybt I har Eders Kilder gemt,
Sol og Vind kan dem aldrig tørre.

Fald da, fald, Du sivende Regn!
Blød kun, blød, I evige Vunder!
Rind kun, rind, Du hulkende Væld
fra Kilder, som ingen bunder!

„KABBELEJE“

Du mit Hjærtes Yndling mellem Engblommer smaa,
    aa, Du lille gule Kabbeleje!
Skønnere end Gøgeurt og Vildvikke blaa,
    Nellikrod og Mjødurt, Aggeleje,
gulere end Smørblomsten, stærkere af Lød
        end Storkenæb rød
    tog Du alt mit Hjærteguld i Eje!

Der var en, jeg mødte — Hun sprang paa Engens Bund,
    intet vidste *hun* om Sten paa Veje!
Lokkende i Solen hun bød sin friske Mund —
    aa, Du lille gule Kabbeleje!
Syngende og dansende hun plukked Favnen fuld,
        nejed sig i Muld,
    bød mig alt sit Hjærteguld til Eje!

Aldrig bølger Duften af Enghø, hvor jeg gaar,
    aldrig ser jeg Hjærtegræs at vaje,
uden at jeg tænker paa et solgyldent Haar,
    ser dig staa skalkagtig der og neje,
ventende med Favnen af Hjærtegræs fuld
        alt Livslykkens Guld!
    Aa, Du lille gule Kabbeleje —!

GIV —!

Hvis Du har en Mor derhjemme,
en, som da Du gik paa Foden
lille, vaklende og bange,
støtted dig de tusend Gange —
en, som undte dig det bedste,
og som altid stod tilrede
    for at frede
vugge, vaage, elske, bede —
hvis Du har en Mor derhjemme,
som har Ofre for dig givet,
en, Du gennem hele Livet,
aldrig sige kan med Ord
hvad af Tak din Sjæl har inde,
aa, saa giv hver fattig Mor,
giv, som om Du gav til hende!

Hvis Du har et Barn derhjemme,
som med sine bitte, varme,
fløjelsbløde, runde Arme
gør dig alle Lænker lette,
et, som med et Smil kan rette
    og udslette,
hvad af ondt din Sjæl kan plette

hvis Du har et Barn derhjemme,
som med sine klare Øjne
ler ad alle Livets Løgne,
et, Du henrykt kalder „mit“,
aa, saa giv hvert Barn, der græder,
giv, som om Du gav til dit! —

Hvis Du har en Mor deroppe,
som Du ikke mere favner,
en, som Du i Stilhed savner,
naar dit Liv er mørkt af Slud,
og Du trænger til et Hjærte,
hvor Du kunde græde ud,
og Du trænger til et Øje,
i hvis Dyb Du kunde sænke,
hvad af tungt Du ved at tænke,
hvad af lyst Du ved at se,
en, hos hvem Du kunde hviske,
nynne, juble, hulke, le —
hvis Du har en Mor deroppe,
en, hvis fine, bløde Minde
er som tusend gode Ord,
aa, saa giv hver fattig Mor,
giv, som om Du gav til hende!

Hvis Du har et Barn deroppe,
et, hvis Minde er som Taarer

rundne over blege Kinder,
eller som den Sol, der skinner,
eller som det varme, røde
Hjærteblod, der altid rinder –
hvis Du har et Barn deroppe,
som er med i dine Bønner,
et, Du evig kalder dit,
og hvis Kærlighed dig lønner
gennem alt, hvad Du har lidt,
aa, saa giv hvert Barn, der beder,
giv, som om Du gav til dit —!

DET GAMLE SPIL

Jeg husker et Spil, jeg som Barn har kendt —
nu er det gammelt og længst af Mode —
men intet var mig saa kært som det,
og i intet saa mange Eventyr bode.
Det spilledes kun én Gang hvert Aar:
naar det gamle Aar skødes ud af det unge,
og det regned paa Døren med Potteskaar.

Jeg husker, hvordan vi om Bordet sad
i den gamle Stue,
Børn og Voxne i sluttet Rad
og i Sofahjørnet den gamle Frue.
Saa kom „Gnavposen" frem — en skimlet Fyr —
for Skønhed kan jeg den ikke rose;
jeg husker endnu, som det var igaar,
den mugne Lugt af den gamle Pose.
Forsigtig løsnedes Posens Baand
og man greb iblinde,
greb rigtig dybt med sin lille Haand,
for det aller-allerbedste at finde.

Og Spillet gik med Latter og Spøg
og glade Ord,
over det brede Maghonibord.

Men nærmede Klokken sig Midnatsstunden,
og Uhret langsomt trak op for at slaa,
da faldt en underlig højtidsfuld Stilhed
over de smaa,
og de store talte hviskende sammen,
eller sukked ved noget, de tænkte paa
med lønlige Haab og vemodigt Sind
Saa gik Nytaaret ind —!

Siden har hver en Nytaarsnat
denne Scene staat frisk i mit Minde.
Sidder vi ikke og griber iblinde
med Sjæle, der dirre som Haar af Mimosen,
ned efter Skatten i Nytaarsposen?
Op kommer ned, og ned kommer op,
som Draaber der blandes i samme Kop!
Alle jager vi efter et Haab,
alle griber vi efter en Lykke,
som muligvis var en bedragerisk Skygge –
men ligegodt — den var til for *os!*

Greb Du en Sorg, saa luk sagte den ind,
greb Du en Glæde, saa tak, før den svinder!
Sank for dit Liv
en Livsskat af levende Minder!
Greb Du en Fugl, saa vær jublende fro!

I alt, hvad der *synger*, er Rigdom for to:
Kraft til at stride, Magt til at lindre
og gøre de bitreste Skuffelser mindre,
thi Fuglen i os er det bedste, vi ejer,
den Vinge, som èn Gang skal bære os op,
naar vor Støvdragt saa lidt som et Sandkorn vejer!

Voxede er vi fra Leg og Spil,
voxet fra Børnenes lave Skammel,
men lige højtidsfuld er os den Stund,
som skiller en nyfødt Tid fra en gammel.
End sidde vi tyst, som da vi var smaa,
taler hviskende sammen,
eller sukker ved noget, vi tænker paa
med lønlige Haab og vemodigt Sind — —
Saa gaar Nytaaret ind —!

FORAARSRUS

De Boldte af Jern, som har holdt mine Hænder
og tynget fra Morgen til Kvæld,
jeg kaster dem syngende fra mig paa Gulvet
og drikker en Rus til Farvel!

En Rus i de syngende Bølger langs Kysten,
i Lufthavets tindrende Blaa,
i Skovenes Bukkar, i Engenes Blommer,
i Vejkantens dughvide Straa,

— en Rus i den brogede Sværm af Insekter,
som kappes om Vingernes Pragt:
i Gedehamssvendens og Græshoppejomfruens
første Forelskelsesjagt,

— i Humlebikongens og Guldsmededronningens
luftige Vaarmenuet,
i Myggenes Riel og i Lærkens og Stærens
og Drosselens Elskovsterzet!

Saa springer jeg alle de sneglende, lysskye
Muldvarpesjæle forbi!
De Folk, som jeg møder, de standser og spørger
sig selv: mon en gal eller fri?

En fri! Ja en fri, som har sprængt sine Lænker
med Kræfter af Foraarets Væld
og kastet dem syngende fra sig paa Gulvet
og drukket en Rus til Farvel!

HILSEN TIL HENRIK IBSEN!

Du, som fanget har i Ord
Millioner Sjæles Tanker!
Du, som aldrig kaster Anker,
men bestandig mejsler, banker,
søger Skatte under Jord
i dit Bjærgmandsliv saa ensom,
i din Ensomhed saa stor!
Fattig Hilsen jeg dig bringer.
Mine Ord vil lidt forslaa,
men fra Norges Klipper graa
indtil Sydens Roser røde,
fjærnt fra Steppelandets Øde
og til Vestens Bjærge blaa
skal et samlet Kor dig møde,
takke dig for Tugt itide,
Svøbeslag, som maatte bide,
slaa mod Slægtens døve Øre,
lære dorskest Sjæl at høre!

Kongemagt, af alle størst,
er vel den, som paa Geniets
Skaberevne grundes først —
Du har faat den Magt som ingen,

faat det Aandens Ridderslag,
andre febersyge strider
for at naa i Døgnets Jag!
Viddet lyser af dit Værk,
Aandens Virke er dit Vaaben,
Formens Fasthed Kongekaaben,
Seerkraften gjør dig stærk.
Du har bygt dit Kongerige!
Ræk din Haand til hvem Du vil,
ingen er dog her din Lige!

Lad dem i Begejstringsild
raabe dig et Vivat til,
eller lad dem, om de vil,
for en Uvejrsrøst dig kalde,
lytte — *lytte* maa de alle –

Du, som under Grube-Ler
dybt i Sjælelivets Schakter
lodder Grunde, ingen ser,
medens Luftens Bølge svinger
af de bratte Tankelyn
der som Funker om dig springer!
Du, som hører
inderst inde „Malmen synge“!
Du, som rører

i den store, dybe Stilhed
med din Kæmpefantasi
Hammerslagets Midnatsklokke,
den, som synger Malmen fri!

Store Bjærgmand, i hvis Spor
    Hammerslag som Harper klinger!
Hør det dybe Takkens Kor,
Folk paa Folk dig samlet bringer,
baaret som af tusend Vinger
    op mod Nord,
kommende fra fjærne Vidder
    til dig, hvor Du graanet sidder,
    lytter efter Grubespor –
    i dit Bjærgmandsliv saa ensom,
    i din Ensomhed saa stor —!

DEN GAMLE FRUE PAA SKOVLYST

Stæren sidder i Egens Top
og klager saa højt sin Nød,
for hver en Knop i det gamle Træ
i Nattefrosten er død.

Mørket kommer saa sagtelig
og sænker sin Kappes Flig —
den gamle Frue paa Skovlyst staar
i Havesalen som Lig.

Vidste Smaafuglene rundtomkring,
hvem nu der stedes til Jord,
flokkes de vilde i Tusendtal:
en Sørgeskare saa stor!

Stakkels forfrosne Spurve smaa,
som daglig tilbords hun bød,
herreløs Hund og Kat, som fik
hos hende sit Naadsensbrød!

Gamle Heste paa stive Ben,
som længst i Livet gik træt,
alle de mærkede Slagtedyr,
hun stred for at skaffe Ret!

Alle vilde de strømme til
og klage foruden Ord,
Dyr kan tale med stumme Blik
mere, end Mennesker tror.

Men tie Dyrene rundt omkring,
Børnene tale — hør til!
fattige Børn, hun skabte et Hjem,
de altid velsigne vil!

Jeg bringer dig Børnenes Hilsen og Tak,
en Tak med Ungdommens Røst!
Tak fra en Slægt, som voxer sig stærk
og frejdig paa „Frihedslyst"!

I Barnehjærter er godt at bo,
dèr gemmes saa lunt og trygt —
dit Navn vil nævnes, dit Minde staa
i kærlig Pleje og Røgt.

Tindrende Barneøjne smaa
vil lyse om det i Glans,
og bløde Barnehænder omkap
lægge paa Graven Krans.

Jeg bringer dig Dyrenes Hilsen og Tak,

at mildnet Du har deres Kaar --
Dyr kan tale foruden Ord
mere, end mange forstaar.

Mangen et plaget Dyr, som nu
maa lystre sin Bøddels Bud,
findes maaske paa den yderste Dag
som Anklagevidne for Gud.

Og mangt et Trældyr, som takker dig for,
at ej dets Krybbe stod tom,
møder maaske dig, naar Du gaar ind
for den evige Kærligheds Dom —!

SKØN VALBORG-SANGEN

For femogtyve lyse Somre siden
der stod et Bryllup midt i Udspringstiden
da fløjted alle Stære fra alle Huses Tag,
thi der er Vaar i Luften omkring skøn Valborgs-Dag,
    Foraarssol over Fuglebryster,
    Foraarsklang i smaa Fuglerøster,
        Foraarsklang!

Der staar paa Højden mellem Skov og Bakker
ved Vejle Sø et Hus med hvide Takker,
dér farver hun sin Pensel, dér klipper han sin Hæk
og blæser Livets Uro og Arbejdsmøje væk
    Lykke faar, hvad hans Haand udsmykker,
    „Lykke til!“ staar om alt, han bygger,
        Lykke til! —

Og Barnelatter klinger gennem Huset,
og Barnefødder danser over Gruset
i Haven voxer Bregner, og Vildvinsranker gror,
om hvide Marmorstøtter staa røde Rosers Flor
    Brudelys i de lyse Nætter
    Foraarskrans rundt om Søen fletter,
        Brudelys! —

Der staar en Sølverpil, hvor Skrænten hælder,
saa mange Eventyr den Pil fortæller —
og alt imens den voxer, henglider Aar paa Aar,
og Sølverblade fælder sig i skøn Valborgs Haar —
    større Spor staar i Havegruset,
    Ungdomsleg drager gennem Huset,
        Ungdomsleg!

To varme Ønsker vi med Vaaren sender
de to, som har saa mange, mange Venner:
Skærsommeraftens Lykke! Midsommeraftens Fred!
Og alle Havens Blomster de neje sig derved —
    Gyldenregn gror i Havens Skygge,
    Gyldenregn én Gang Bruden smykke,
        Gyldenregn —!

VISEN OM HR. OG FRU IRISK

Det var en henrivende Foraarsdag — —
en af dem, som gør Folk berusede!
Vestenvinden i Træerne susede,
    Bækken brusede,
    voxed til Aa!
Ingen gad høre,
    ingen forstaa:
Alt og alle var foraarsøre!

Tre Sommerfugle i Haven fløj,
    holdt Elskovsmøde —
    en hvid, to røde —
De sank, og de steg,
    de dansed i Leg
    hinanden forbi.
Hr. Irisk fløj ud paa Frieri — —
Han kvidred og sang, han lokked og drog
    og brystede sig,
hans Vinger skinned som Ild i Solen!
Og lille Fru Irisk sa' ikke nej.

Brylluppet stod under endeløs Jubel!
Blinken af Solskin og Summen af Bier,

Knebren af Storke og Skvulpen af Bølger
i Festmelodier —
Sugende Lysdrikken! Skaal fra hver Plante,
som Regnen gav Glans!
Korsang af Fugle og Majløv i Krans!
Kurren af Duer,
Støj af berusede Oldenbor'fruer
og Biller med gyldengrøn Svans!
Springdans af Myg under Skræppebladshaller,
Kimen af Regndraaber over Konvaller,
Sommerfuglsflagren i Brudesvendsdans!

Brudenatten var stille
Ikke et Pust over Moser og Kær,
ikke et Siv, som sig vuggede.
Havens Blomsterkroner var lukkede —
duggede — —
Edderkoppen fik lige Tid
til at spinde sit luftige Net mellem Grenene,
væde sin Traad i faldende Dug
og blanke med Maaneguld over Tenene.
En Natsværmer susede sagte forbi —
Frøerne kvækkede nede i Kæret,
ellers var alt Erotik — Poesi —!
Lyden af Hundeglam langt i det fjærne,
Sus af en Flagermusvinge i Luften,
Glimt af en enlig, opdukkende Stjærne —

Og nedover Parret i Reden sig sænkede,
lydløst som Fodtrin paa mossede Stier,
Skærsommernatsfantasier !

Aldrig randt vel en Brudenat
saa fin og fager som denne;
aldrig vaagned saa glade to
fra Morgenhvile i Bryllupsbo
til Elskov foruden Ende!
Morgengave gav hver en Blomst
i store Dugdiamanter;
Pinseliljer i hundredvis
med Natvioler — til Parrets Pris
gav Virak fra alle Kanter!
Fyldt var Luften
af Solregnsglansen
og Gyvelduften!
Der var en Bølgen
af Farveskiften — og Sammengliden
Og alt til Fest
for Fuglebrylluppet, holdt som bedst
i Løvspringstiden —!

Ni Uger efter ved Midsommertid
Solen laa glødende hed over Egnene,

hvidned i Rugmarken, sov mellem Hegnene —
unge Hr. Irisk var slet ikke blid:
Svundne var Hvedebrødsdagenes Lykke,
Flagren i Solskin og Næbben i Skygge;
trøstesløs hang han med Vingen.
Inde i Reden laa Fruen paa Æg,
det var Tingen.

Dèr sad han ensom paa Vagt,
tænkte med Suk paa sin Brudefærds Dage
og fandt, hun var slet ikke munter som Mage.
Han hvæssed sit Næb, og han pudsed sin Krop,
keded sig lumsk og var trykket af Heden —
Altid laa Fruen og ruged paa Reden,
han saa kun af Halen en Tip!

Da blev der paa èn Gang et Liv og en Skrigen,
en Strækken af Halse og Spillen af Tunger!
Op over Reden stak halvnøgne Unger
med smaa bitte spæde Pip-pip!

„Jeg tænkte det nok,“ sagde unge Fru Irisk,
„at Skallen ej holdt!
Den var saa besynderlig tynd paa det sidste, —
men en fra hvert Æg — det var mer, end jeg vidste!“

Ej, hvor Hr. Irisk var stolt!
Han sad paa en Gren foran Reden og pusted
sig op, saa hans brogede Kam
og Brystet og Vingerne svulmed i Solen,
som varmed hans fjedrede Ham.
Jo! han var Fader til tre!
De Unger var hans — det var Iriskeunger,
det kunde Alverden da se!

Fru Irisk laa stille med undrende Øjne
og saa paa de halvnøgne smaa.
Saa pilled hun Fjer efter Fjer ud med Næbbet:
„for Smaafolk maa dog klædes paa.
Jeg sørger for Klæder, Du sørger for Føde
til alle de smaa.
Vi maa jo dog dele dem, kan Du forstaa.“

I Dagene efter saa var der en Pippen,
en Næbben i Reden, et Liv!
De vare saa vevre, de vare saa travle
den fjedrede Fugl og hans Viv.
Hr. Irisk kom susende foran med Orme,
Fru Irisk kom efter med Straa
Hr. Irisk igen med et Næb fuldt af Fluer,
Fru Irisk med Dun til de smaa.

Og saaledes gik det fra Morgen til Aften

i endeløs, kredsende Jagt,
mens Gøgen den kukked, og Kornblomsten blaaned,
og Engen fik Midsommerdragt.

Saa var det en Dag -- det var vaadt af Regn,
selv Solen var blank af Væde —
Fru Irisk sad foran Reden og sang,
saa Vingerne skjalv af Glæde!

Nyfødt skinned igen hvert Straa,
og grønne stod Skovens Kroner,
Fru Irisk sang, saa det lille Bryst
var ved at sprænges af Toner!

Da gik en Mand og en Kvinde forbi
i Morgenens friske Skær,
og Kvinden standsed ved Fuglens Sang
og pegede paa dens Fjer:

„Dèr sidder en Fugl med en broget Ham,
dens Fjer er en Farveskat;
skyd mig den ned! Jeg stopper den ud
og bærer den paa min Hat!“

Han skød og ramte. — Der var kun Lyd
af fire skrigende Munde –
Ned faldt Fru Irisk med blodigt Bryst!
Da stilned hver Lyd i Lunde:

Langsomt risled den liden Bæk,
og Bien holdt op at summe,
Blade fælded den hvide Tjørn,
og alle Frøer blev stumme.

Klokkeblomster i Tusendtal
de ringed over den døde,
alle Fugle sang Klagesang,
og alle Reder stod øde!

Hr. Irisk ripped sit røde Bryst
til Dun for de Unger spæde —
alle smaa Blade paa hver en Kvist
saa sagtelig monne de græde,

for død var Hr. Irisk hans Frue —!

EN AFTEN PAA SKAMLINGSBANKEN

En Aften paa Skamlingsbanken
en fattig Kone jeg saa —
hun gik med stirrende Øjne,
ved Haanden holdt hun de smaa.

Hun dukked ikke sin Nakke,
nej, højt hun Hovedet bar,
men der, hvor Kjolen stod aaben
om Brystet, saa jeg et Arr.

Hun skygged med Haand over Brynet
og stirred mod Grænsen ned,
Længselen brændte i Øjet,
men ikke en Taare gled.

Jeg spurgte, hvad Sorg hun fristed,
hun standsed og paa mig saa:
„Det Barn, som ikke er hjemme,
det tænker jeg altid paa.

De andre har jeg ved Haanden,
kan lede dem, hvor de gaa,
det, som er udenfor Grænsen,
kan kun mine Tanker naa —.“

Der sidder en Mor i Norden
og vogter saa vel sine smaa,
det Barn, som ikke er hjemme,
det tænker hun altid paa.

Hun dukker ikke sin Nakke,
hun bærer sit Hoved trøst,
men siden Barnet blev røvet,
staar Arret i hendes Bryst.

Hun bærer saa tungt et Bælte,
det Fjendehaand hende bandt;
men aldrig græd hun af Smærte,
skøndt Graaden i Brystet randt.

Hun staar med flammende Øjne
og ned imod Grænsen ser!
Men kommer den Dag omsider,
da Grænsen ikke *er* mer,

— da brister det tunge Bælte
med klingende Jubellyd,
da springer de dybe Kilder,
og da maa hun græde af Fryd!

DE STRIDER DERNEDE — —

De strider dernede for Lov og Ret
mod Fjender, som aldrig sover!
Hvor varme Hjerter bygger et Hegn,
dèr bryder Jernhaanden over!

Dens Vilje er som det blanke Staal —
dog sprang den mod Hjærter unge,
hver Gang de tænkte at slaa ihjæl
Sproget paa Folkets Tunge!

De hugged det ned paa Alfarvej,
hvor frit det voved sig frem —
da voxed det sig kun dobbelt stærkt
i tusende danske Hjem!

De drev det med Vold fra Skolen —
det blev dem en stakket Lyst —
da sang det sig endnu dybere ind
i tusende Danskes Bryst!

De lukked det ude fra Kirken,
men hvem kan stænge for Folkenes Sjæl!
Med Ofre fra Smaa og Store
rejste de Kirkerne selv!

Bygget stod to med Kors og Spir;
i Flok drog Danske til Møde —
da lukkede Jernhaanden Døren i
og Kirkehuset stod øde — —!

Det sukked saa tungt dernede fra;
men bagved de dybe Suk
lød en enlig, profetisk Stemme,
hvis Ord gav Grøde som Foraarsdug
efter Dagenes Strid,
trøstende arbejdstrætte Mænd — :
„Og det skal ske — ved Aftenstid
at der skal blive Lys igen!“

Aarene gik — med Haab, mod Haab
i hver en ventende Time,
da randt den første Straale af Lys,
og Klokker begyndte at kime.

Det var, som Klokkerne ringede Dansk,
da viden om de lod kalde —
Og nedenunder sad Folk og sang
paa det kæreste Sprog af alle —!

Det danske Folk ejer Kræfter,
er tit det end vegt af Vilje —
men der er et Sted, hvor det samler sin Kraft
om et eneste tabt og vundet Navn,
i en sejg, utrættelig Venten
med Haab, mod Haab trods Farer og Savn —
et Sted, hvor Troen er fælles,
og Modet lyner mod Jernhaandens Sværd!
Hvor tror I, at Folket *voxer*
som dèr!

Vi hejser vort Flag herhjemme,
saa længe og tit vi selv det vil,
og glemmer vel netop derfor
at takke, fordi det er til —
men der er et Sted, hvor det hviler
som Slægtens Eje paa Kistebund,
hvor Øjne stirre sig vaade
paa dets røde, korsviede Grund,
hvor gamle skælvende Læber
kysser dets Dug, som Søn sin Mor,
og kraftige Hænder mødes
derunder med trofaste Haandslags Ord —
et Sted, hvor Dannebrog vajer
i Hjærternes Hus hos èn og hver!
Hvor tror I, at Flaget *æres*
som dèr!

Vi frydes ved Sprogets Toner
i Sang og Tale, i Leg og Sport
og tænker saa ofte ikke
paa Glæden ved, at det er vort —
men der er et Sted, hvor det bæres
som Hjærtets Musik fra Mund til Mund,
hvor det har den dybe Tone,
som kendes paa Lidelsens Undergrund,
hvor hver af de gamle Sange,
vi andre maaske har halvvejs glemt,
ligger som dyre Skatte
i Mindegrubernes Gange gemt —
et Sted, hvor den danske Tunge
hilses som Ven af sin Hjærtenskær!
Hvor tror I, at Sproget *elskes*
som der —!

Jernhaanden laa over Danmark
èn Gang og fyldte os alle med Gru —
Angsten er bleven sløvet,
men Jernhaanden er der endnu.

Ak, kunde dog vi, som kives
om alt det smaa, faa Hjærterne vakt

for de store, de stille Kampe
ved den yderste Grænsevagt!

Husk, at hvis varme Hjærter
skal gaa hinanden tilhaande,
da maa de leve sammen
og dele hinandens Vaande!

Giv da af al din Vilje
til Offer i Kampens Hede,
giv først og sidst dit Hjærte
for dem, som strider dernede!
Hjælp dem at bygge Huse —
Hjem for Danmark — i hver en Vraa!
hjælp dem at bygge Kirker,
der kan som syngende Huse staa!

Bøjes da tyngede Skuldre
og synker de trætte Hænder en Stund,
da vil vi trøste hverandre
med de gamle Ord af Profetens Mund,
der varsler om Sejr efter Dagenes Strid,
ganger som Bud fra Ven til Ven —:
Og det skal ske — ved Aftenstid —
at der skal blive Lys igen — — —!

RIM —!

Kom ud, kom ud til en Eventyrfest!
Der er Rim i Træernes Grene!
Det hvisker mod din Mund,
det stryger mod din Kind,
det skinner for dit Øje,
det glimter i dit Sind!
Fyld dine Lunger med tindrende Luft,
din Sjæl med Eventyrglans!
Fyld dine Tanker med Frihed,
med Rimguld i Solstraaledans!
Skyd Ham, er der noget, der tynger!
Kast Byrderne af og kom ud,
hvor Eventyr synger!
Ryst dine Mure, løft paa dit Tag
og drøm, Du er Konge, blot for en Dag!
Det drysser mod dit Bryst,
det spiller for din Fod,
det klinger for dit Øre,
det synger for dit Blod!
Eventyret er der!
Du kender det godt —:
Prinsessen sidder gemt
i sit Eventyrslot —
Prinsessen er ene — —
Kom ud, kom ud, til en Eventyrfest!
Der er Rim i Træernes Grene!

FOR SILDE —!

Der var et Vindu
med Roser foruden.
Bagved det lyste
altid et Ansigt
fint og lille,
trykket mod Ruden.

Han stod og stirred
med Øjne vaade,
gik bort og tænkte:
Jeg bringer Lykkens
gyldne Gaver
hjem til os baade! — —

Han kom tilbage
med Hænderne fulde.
Rosen var visnet,
Ruderne knuste,
det fine Ansigt
lagt under Mulde — —!

KLOKKERNE KIME

Det ringer paa Jord til Lov for Gud
Klokkerne kime —!
Der farer et straalende Frelsebud
fra Bethlehemskrybben i Verden ud -
Der falder Rim, der skinner Sol over Dale!

Det vaagner til Liv, hvad i Mørket gøs —
Klokkerne kime!
Der smelter saa mange Tanker, som frøs,
der bryder saa mange Fanger løs —
Der falder Rim, der skinner Sol over Dale!

Det skinner af Lys, det dufter af Gran —
Klokkerne kime!
I Menneskehjærter viden om Land
tændes den store Kærligheds Brand —
Der falder Rim, der skinner Sol over Dale!

Der gaar over Jorden en hellig Gæst —
Klokkerne kime!
Hvor helst han byder velsignet Fest,
der ganger os Livet og Naaden næst,
der falder Rim, der skinner Sol over Dale!

EN NYTAARSNAT

Den sidste Kvæld i det gamle Aar —
    En Tagkammerscene!
Et snevert og dog udvideligt Rum
    med Gulv af forvitrede Stene:
et Rum, som synes at stænge
og vige i samme Stund,
et Rum, hvor Døre og Vægge
    synes foruden Bund!

Lyd af en Rok og forresten
en endeløs Stilhed derinde.
En døsig Lygte, som kaster sit Skær
    flakkende over en Kvinde,
hvis gamle, viljeløst rystende Haand
endnu forsøger at tvinde
den fine Traad, hun skal spinde.

Hun stirrer sig kold paa den gyldne Ten,
hvis Traad skal glattes og tvindes,
og Øjnene har det stive Blik,
som altid hos døende findes;
det hvide, tottede Haar falder ned
som Sne over det, der spindes. —
Saa stive er hendes Fingre,

saa gustne, kolde og graa,
at næppe hun vèd at fatte
om Traaden, hun spinder paa.

Ved Siden af hende en Vugge —
Hun gynger den med sin Fod —
der sover et Barn med Kinder
som rødeste Rosenblod!
Dets Lok er saa gylden, som hendes er graa,
saa varme og bløde dets Hænder;
den Traad hun famlende spinder paa,
den Barnehaand een Gang ender.

Og Minderne lejre sig om de to,
    de tyste, vuggende Minder;
og Fremtidsdrømmene bygge sig Bro,
    hvor Traadene frem sig spinder. —

Der suser et Vindstød, der falder et Skud —
    det klager og sukker derude;
det banker og klaprer saa underligt ved
    den sprukne Tagkammerrude.

Og Barnet vaagner og smiler;
det rejser sig langsomt op,
strækker sin Arm mod Tenens

gyldent blinkende Top.
En Barnehaand griber om Spindet!
Da synker den Gamles Arm
for èn, som er ung og varm
da er hun kun til i Mindet!

Men Barnehænderne gemmer
en Lok af den Gamles Haar:
„Jeg spinder din Lok i Traaden,
som rinder med nye Aar!
Jeg spinder din Lok i Traaden —
Du selv er Støv ved det næste Gry!
Minder er til for det gamle,
Fremtiden er for det ny!“

Og Natten begynder at svinde,
de blege Skygger at fly;
da fyldes det sælsomme Kammer
med Drømme om alt det ny.
Vægge og Lofter vides;
de fylkes — en endeløs Flok:
Vrimlende Slægter, hvis Skæbne
laa skjult i den Gamles Lok —
vrimlende Slægter, hvis Traade
skal spindes ud af det nye Aar,
som denne Nat dem i Møde gaar. —

De standser vel lidt og dækker
den Gamles Lig med en Blomst, et Blad —
de tusend, hun kun spandt Taarer,
de faa, som hun gjorde glad,
og alle de mange, mange,
som endnu venter paa Lykken.
Saa vender de hende Ryggen,
      higende mod det ny,
      trodsige, modige, sky!
      Stor og broget er Scenen:
tusende skælvende Arme er strakt
      mod Barnehaanden med Tenen.
Det gælder at slippe den kolde Haand
      og tage den varme i Hænde!
Skæbnesvangert paa Tærsklen at staa
      til det, som ingen tør kende
Bedst at give sig Gud i Vold:
Han, som Nyet skal tænde,
ved ene, hvor Traaden skal ende —!

DU GLADE LØMMELALDER!

Du glade Lømmelalder,
da Knoppen staar i Spring,
og leddeløse Lemmer
gør Form til ingen Ting,

— da Armen altid dingler,
og Foden støder paa,
men Tanken er saa frejdig
og Haabet let paa Taa!

Du glade Lømmelalder,
af mange saa forhadt!
For mig er Du et Minde
i Sol og Sommer sat.

Den Tid, da jeg var ranglet
og havde tynde Ben
og var kun at betragte
som Halvdelen af en,

— da var ej nogen Killing,
som lystig boltrer sig

i Leg med Hundehvalpe
mer sorgløs glad end jeg,

— da laa min Baad for Udfart,
og Storm mig hued bedst,
da sang i Mast og Tougværk
den friske Foraarsblæst!

Men den Gang jeg blev voxen,
og fik i Livet Del,
ja, da blev Lykken ranglet
og mere halv end hel,

— da blev de Fremtidsdrømme,
hvorpaa jeg mig forlod,
saa leddeløse alle,
saa svajende paa Fod.

Og derfor — ak, ja derfor,
at Verden er ej blid,
Du har endnu mit Hjærte,
Du glade Lømmeltid!

Jeg skylder dig min Hilsen,
jeg skylder dig min Tak:
det var i dine Klæder,
at Lykkedrømmen stak —

Du glade Lømmelalder,
af mange saa forhadt!
For mig er Du et Minde
i Sol og Sommer sat —!

SOLBUD, VIOL!

Lykkebud om Sol!
Solbringer, Viol!
Jeg hilser dit Komme!
Min Sjæl var saa tung,
mine Tanker saa tomme,
saa fattig mig syntes
min Glædes Rest —
en Vennehaand bar dig
ind i min Stue,
da blev der Fest!

Solbud, Viol!
Om de lagde i Døden
dig tæt til mit Bryst,
vilde med dig
alle mine dyreste
Minder tage Vinger
mod Evighedens Kyst —
de varmeste, de kæreste,
de skæreste, jeg vidste,
dem jeg føler, at jeg aldrig kunde miste —!

Solbud, Viol!
Naar jeg holdt til min Mund

dine mørkeblaa Kalke,
de fine, fløjelsbløde
med den dybe Farvebund,
gik alle mine Tanker,
dig festklædt imøde,
alle mine Drømme
kom dansende paa Taa,
og alle mine inderste
Syner bleve blaa —!

Velkommen herinde
Solbud, Viol!
Du faar alle mine Tanker til at skinne!
Der staar Du jo og dufter
og giver dig selv,
dit Liv hen i dette:
Vaarens Bebudelse
over en Sjæl!
Velkommen! Velkommen,
Lykkebud om Sol!
Vaarbringer, Viol!

September 1901.

KENDER DU SORG

Kender Du Sorg —?
Sorg, som træder
med tunge Fødder
og Sorg, som flænger
i Hjærterødder —
Sorg, som ved Dagene
svider i Øjet
og staar om Nætterne
over dig bøjet,
Sorg, hvis isnende
stive Træk
Du, selv naar Du drømmer,
aldrig faar væk!

Kender Du Død —?
Død, som tæt dig
ved Hjærtet sover
og Død, som brat
hugger Traadene over —
Død, som gør,
at en Fugl, der synger,
eller en Gren,

der over dig gynger,
eller et Solstrejf
gennem en Sky
faar alle dine Saar
til at at bløde paany
Død, som blæser
med Aande tom
alle dit Hjærtes
Korthuse om!

Kender Du Krav,
som knuger din Haand
med Fordring paa Liv
ved en aaben Grav —?
Krav, som hvisker
med skærende Stemme,
at Du maa arbejde,
at Du maa glemme!
Lad dem saa komme
saa varligt, de kunde,
de træder dog over
din dybeste Vunde,
de trykker i Haand dig
en tornet Stav —
og naar Du slipper den,
bærer Du blodige
Mærker deraf!

Kender Du Fred —?
den som din stakkels
saarede Hæl,
den, som din stakkels
blødende Sjæl
med sin dybeste Længsel
stunder imod,
naar den ikke græder Taarer
mere, men Blod —!

HJEMLÆNGSEL

Jeg, som har elsket den fri Natur
fra den straalende Sol til den sorte Bille,
hvordan skal jeg leve uden et Fløjt
af en Stær — og uden en Lærketrille!

Du store, altid larmende Stad!
Aldrig faar Du mit Hjærtes Varme,
den har jeg gemt til en lille By
med drivende Sol over Vinduskarme.

Du store, altid larmende Stad!
Aldrig faar Du min sidste Tanke,
den har jeg gemt til en gammel Gaard
med Dug over Murenes Vinløvsranke.

Aldrig faar Du mit sidste Suk,
det, hvori Du min *Sjæl* kan mærke!
Det har jeg gemt til den sorte Stær,
det har jeg gemt til den brune Lærke —!

MINDER

Minder er Guld for Tanken,
en Skat, som øges hver Dag,
men Skatten tør ikke hæves
med hvert et Aandedrag.

Minder kan stjæle fra Livet
alt sundt og frejdigt Mod,
Minder maa ikke sygne,
da tære de Hjærtets Rod.

Minder maa ikke leves,
Minder maa elskes kun!
Der kommer den Tid, de tør leves:
i Dødens Vielsesstund —

— naar Livet ej kræver os længer,
men Evigheden har Bud
da hæver vi Skattens Rente
og Skatten selv hos Gud!

KRAFT

Èn drikker sig Kraft af Sundheds Brønd
og èn af Ungdommens Skaaler —
jeg drikker mig Kraft af Lidelsens Drik,
som hver en Dag mig tilmaaler!

Èn voxer sig stærk ved Elskovs Favn,
mens Lykkens Drue han suger —
jeg voxer mig stærk ved Lidelsens Haand,
som fast om mit Hjærte knuger!

Èn lyser sig frem ved Haabets Baun,
som Blus over Bjærgene tænder —
jeg lyser mig hjem ved Lidelsens Navn,
og dør, naar Lidelsen ender —!

STÆREFLØJT

Sagte som Sang
til en fin Spinet
sidder Stæren og fløjter
med høj Falcet!
Der svares langt borte —
det blir en Duet!
Saa igen! En Terzet
med Fioler og Fløjter
og Klarinet!

Ingen har som Stærene
Sol over Vingen,
tindrende, glittrende
Solguld — ingen! —
Jeg har selv haft Sol paa Vingen.

Aldrig har jeg let,
som naar Stærene fløjtede
en Elskovsduet,
men heller aldrig, aldrig
som *da* har jeg grædt. -

Det hænder i sildige
Sommerdage,
naar et Uvejr er omme,
dreven af et strømmende
Regnskyl tilbage,
at Stæren sidder udenfor
mit Vindu herinde
og pudsler sine Fjedre
og faar dem til at skinne,
synger ikke højt,
men fløjter kun let
som til Toner af en fin
gammel Odelsspinet,
fløjter saa vaarligt
henrivende som ingen:
Jeg har endnu Sol paa Vingen!

Det hænder ogsaa mig,
naar i ensomme Uger
jeg har dukket mig for Stormene,
som isner og knuger,
at med et jeg begynder
at rejse mit Hoved
efter Uvejrets Øde
og frejdig se de tungeste
Dage imøde —
da hører jeg Toner

af en Foraarsduet:
Violin! Klarinet!
og føler mig trøstet —:
Jeg har endnu Sang i Brystet —!

VISER TIL LILLE PIP

I

Og nu vil jeg synge en Vise en Gang,
en Vise en Gang,
og det skal være en Midsommersang,
mens der gaar Sommerfugledans derude!

Den Dag, Du kigged i Verden ind,
i Verden ind,
da lyste Sankt-Hanssolens røde Skin,
og der gik Sommerfugledans derude.

Det første, Du saa, var en Rosentjørn,
en Rosentjørn,
som nikker til mange smaa Fuglebørn —

Din Vugge var ligesaa blød og lun,
saa blød og lun,
som andre smaa Fugleungers af Dun.

De vilde Roser bad ingen om Lov,
nej, ingen om Lov,
de kiggede nysgærrigt ind, hvor Du sov.

6

Og Stæren og Svalen med højt Kvivit,
med højt Kvivit,
de fløj til Ruden og gjorde Visit.

Og Rødkælken med sin røde Svans,
sin røde Svans,
lykønsked, fordi Du blev født ved Sankt-Hans.

Men Edderkoppen, som sad i sit Spind,
som sad i sit Spind,
hun glemte at fange en Flue ind!

Og alle smaa Kid i den grønne Vang,
i den grønne Vang,
af Glæde for dig de hopped og sprang.

Græshoppen hilste med Fedelspil,
med Fedelspil,
Bien drak Honning og klinkede til.

Og Oldenborren, som tumlede rundt,
som tumlede rundt,
hun drak saa meget, at hun fik ondt!

Men Gøgen, saasnart han fik vide Besked,
fik vide Besked,
da kukked han lige til Sol gik ned —!

Alle smaa Børn, som er født ved Sankt-Hans,
er født ved Sankt Hans,
hører Blomsterne gro og ser Elverdans.

Hvad Vindene synger, det kan de forstaa,
det kan de forstaa —
De taler med Fugle, de hvisker med Straa — —

De leger med røde Sankt-Hansormeblus,
Sankt-Hansormeblus,
og drikker med Blomster og Solstraaler Dus,
mens der gaar Sommerfugledans derude —!

Se, nu har jeg sunget en Vise for dig,
en Vise for dig,
hvis *Du* hedder Pip, saa er Visen af mig!
Og der gaar Sommerfugledans derude

II

Nu hilser Dagen dit Komme,
smiler ad Vinduets Rude ind,
    leger med Gyldenhaaret
og kysser i Glød din Rosenkind –
    nu hilser Dagen dit Komme!

Min lille Rosenblomme!
Ræk mig din Haand, saa danser vi to
    ind gennem Dagen hin unge
paa barnlige Tankers Silkesko —
    min lille Rosenblomme!

Naar Dagen igen er omme,
    danser vi ud paa Drømmenes Bro,
træder saa blødt og sagte
    paa barnlige Tankers Listesko —
    naar Dagen igen er omme — — —

III

Spring, min Skat, paa bare Ben!
Hop, min Pip, min egen!
Øjet lyst og Sjælen ren —
endnu nænner ingen Sten
at saare dig paa Vejen.

Hop, min Pip, paa bitte Sko
trøstigt henad Vejen!
Altid frejdig, altid fro!
Falder Du en Gang og to,
hvad gør det, min egen!

Aldrig lade sig gaa paa —
op igen at bene!
Dans Du kun, hvor vi maa gaa,
spring paa Pusselanker smaa
over Vejens Stene!

Syng, om nogen gør dig Tort —
Sang er til for Trøsten —
alt, hvad der kan synges bort,
gør ej bitter, slaar ej haardt,
brug da frejdig Røsten!

Syng ud af din hele Sjæl,
til i tusend Minder
Barnet med den bløde Hæl,
Barnet med den rene Sjæl
frem i Øjet skinner!

Da staar bitte Ben paa Vagt
mellem Torneranker:
Mørket ejer ingen Magt,
naar i Kvindens Sjæl er lagt
Lys af Barnets Tanker.

Spring, min Krøltop, med din Hund!
Hop, min Skat, min egen!
Leg dig glad og stærk og sund —
tidsnok kaster Sorgers Stund
Alvor ind i Legen — — —

hop, min Skat, min egen!

IV

Oppe, hvor alle Guds Engle bor,
har lille Pippip en lille Bror.
Med sorte Øjne og krøllet Haar
leger han i Vorherres Gaard.

Vifter to Vinger, de mindste smaa,
de fineste nogen fik Øje paa,
skærmende rundt om din lille Seng,
saa er det ham, min egen Dreng.

Mærker Du, naar Du gaar vild paa Jord,
en, som drager dig hjem til Mor,
saa er det ham, Du kender bedst:
min krøllede Dreng, Guds vingede Gæst!

Din Haand han holder, hvor Du gaar hen,
Vorherre holder hans Haand igen,
og derfor giver jeg dig saa trygt
i Livet ud uden Angst og Frygt,

— fordi jeg ved, naar jeg selv skal bort,
at En ser langt, der hvor jeg saa kort
og oppe hvor alle Guds Engle bor,
har lille Pippip en lille Bror!

V

Livet er fuldt af saa mange Skær —
saa mange Skær —
de truer dig fjærnt, de voxer dig nær —
tro ikke, at al Ting er Solskin her,
ak nej, Pippip!

Skuffelsen væver sin Traad saa lang —
sin Traad saa lang —
ingen har nogentid set, hvor den sprang,
ingen har set, hvor den endte sin Gang,
ak nej, Pippip!

Livet kan have saa kold en Røst —
saa kold en Røst —
Is kan det lægge omkring dit Bryst;
men derfor er Verden ej tom for Trøst,
nej nej, Pippip!

Hadet viser dig nok sin Hæl —
hold ud, Pippip!
Den, som er tro mod Gud og sig selv,
vinder sig dog en lykkelig Sjæl —
hold ud, Pippip!

VI

Der bor en lille Pige i Søllerød By,
    en ganske lille straaleøjet Pige,
hun synger sine Viser i højeste Sky,
og kan hun ingen gammel, saa traller hun en ny,
    men hvad hun hedder, vil jeg ikke sige.

Der bor en lille Pige i Søllerød By,
    for hende skinner Sol og Stjærner svale,
og naar Du møder hende, blir Glæden dobbelt ny,
Svalen kvidrer højere og gladere mod Sky,
    og Solen skinner varmere i Dale.

For hende leger Guldsmed, for hende summer Bi,
    for hende folder alt sig ud til Sommer,
Katten skyder Ryg, naar hun gjør Krumspring paa Sti,
Hanen spankulerer hende hilsende forbi,
    og Hønsene de kagler, naar hun kommer.

Jeg ved en lille Pige med Smilehul om Mund,
    hun er jo kun en ganske lille Pige,
men ingen har saa underlig en Hjærtemagt som hun,
naar der er Graad i Smilet og Smil i Taarens Bund,
    og naar der er saa meget, hun vil sige!

Jeg ved en lille Pige med Krøller i sit Haar,
hun er jo kun en ganske lille Pige,
men hendes Fødder danser af Glæde, hvor hun gaar,
og hendes Øjne synger ud i den glade Vaar,
og hun er Solen i mit Kongerige!

VII

Du, som har gjort, fra Du blev til,
    hver Livets Dag til Fest for mig,
mon nogen Tid Du fatte vil,
    hvor varmt jeg takker dig —!

Du, som med dine Hænder smaa
    i Fryd og Sorg kærtegner mig,
mon nogen Tid Du vil forstaa,
    hvor jeg velsigner dig —!

VIII

Du rækker mig Hænderne trygt og frit,
    vil i mine holde;
der var Hænder, som fatted om dine tit,
som ledede ømt dine snublende Skridt —
Du ler og springer og aner lidt,
    at de Hænder er kolde!

Dine Øjne varmer som Sol paa min Vej,
    selv naar de er lukte;
der var Øjne, hvis Fryd var at stirre paa dig,
Øjne, der mødtes i dine med mig
Du synger og danser og aner ej,
    at de Øjne er slukte!

Du lokker med Kys, naar din Haand er tom —
    dine Kys er saa bløde -
Der var Læber, som jublede, hver Gang Du kom,
Læber, som mindede dine, og som
gav Liv i din Leg — ak, hvad ved Du nu om,
    at de Læber er døde —!

IX

Lille Barn paa fine Fødder!
    Lille Barn med bløde Hænder!
Hvem skal nu din Tilflugt være:
    Vennen over alle Venner?

Lille Barn med rene Tanker!
    Lille Barn med glade Øjne!
Hvem skal nu i Favn dig kryste,
    skærme dig for Livets Løgne?

Han, som over alt dig elsked,
    er til andre Steder bunden,
kan ej lede dig ved Haanden,
    kan ej minde dig paa Munden —

Lille Barn paa fine Fødder!
    Lille Barn med bløde Hænder!
Èn skal nu din Tilflugt være,
    Vennen over alle Venner!

Ham betror jeg dig for alle
    Livets tusend trange Dage!
Af hans rene Hænder kræver
    jeg dig ren og glad tilbage —!

CAROLINE MATHILDE
EN CYKLUS KÆRLIGHEDS
SANGE

Kronborg, i April 1772.

I

Der summer Bier over Slottets Grave,
og Dans af Myg gaar i den gamle Have
Jeg var jo selv som Bien: Jeg sad ved Kubens Rand
og suged Livets Honning, drak Nektar hos en Mand!
Travle Bi ved min Vindusrude!
travle Bi, sug dig fast derude,
travle Bi!

Der gynger Vedbend opad Murens Flade,
en Guldsmed drikker Duggen af dens Blade
Af store, dybe Skaaler har selv jeg drukket Vin,
og alle andres Glæder var intet imod min!
Guldsmed fin ved min Vindusrude!
Guldsmed fin, drik dig Rus derude,
Guldsmed fin —!

Der voxer Gyldenregn — saa mange, mange!
Snart løver sig, de lyse Kuppelgange —
Jeg var en ensom Kvinde foruden Ly og Hegn,
hans Kærlighed faldt over min Sjæl som Gyldenregn —!
Gyldenregn, skin i mine Drømme!
Gyldenregn, hold ej op at strømme
Gyldenregn — — —!

7

II

Min Kærligheds Lovsang! Jeg synger dig ud
    fra Fængselets Mure,
lader dig stige med Taagen mod Sky
og glide i Solglansen ind over By!
    Du kan ikke fanges i Bure!

Om dryppende Blod end tegner din Vej,
    og Kval blev dig givet,
Du taber ej ringeste Gnist af din Fryd,
af den jublende, syngende Lovsangslyd,
    hvori Du sprang ud til Livet!

Min Kærligheds Lovsang, Du kan ikke dø!
    Jeg lader dig blive,
flagre om Fyret i ensomme Kvæld,
for siden i Fuldmaanens lysende Væld
    min evige Saga at skrive!

Synes Du, Vandrer, som ganger i Kvæld
    om Ringfæstningsmuren,
at Sundet hvisker saa sært ved din Fod,
og Roserne fælde det røde Blod,
    og der er som Sang i Naturen,

— min Kærligheds Lovsang, jeg ved det er dig!
    Du aander derude,
synger fra Havet mod Slottet paa Ø,
skælver i Løvspind langs hviskende Sø
    og svulmer i Sejl af hver Skude!

Naar Hjærtet maa gløde i Kvindebryst
    og le i sin Vaande,
kan ikke dæmme for Følelsens Væld,
føler, det kunde sig elske ihjel,
    da fanger Du Liv og Aande!

Ej Aar kan dig øde, saa mange de er,
    ej Had kan dig kvæle!
En Kærlighed, stærk og tro som min,
vil altid finde sig Sangbund fin
    dybest i Kvinders Sjæle —!

III

Tit, naar jeg sidder herinde
og stirrer ud mod det blinkende Sund,
hvor Bølgerne danse og skinne,
favnes og lystelig rinde
ind mod den sandede Grund,
møder mig samme Minde —

En Dag, da ved Aftentide
min Jagtbaad skar det blinkende Sund,
hvor Sejlere ligesom hvide,
slanke Svaner fremglide,
vel hundred i samme Stund!
Det Sund, det kender min Kvide — — —

Der skreg i Luften en Maage;
vi mødte et Skib — et grundstødt Vrag!
Der steg som en fugtig Taage
op bag mine Øjenlaage:
Det hilste med Englands Flag!
Jeg husker den hvide Maage — — —

Af Graad var mit Øje blindet;
den danske Kyst stod smykket til Vaar,

og Byen laa tusendtindet
Paa Land stod Kongen — i Mindet
en Olding paa tyve Aar!
Og Sundet laa solbeskinnet — —!

IV

Ved Folehaven og Frydenlund
dèr slynger sig Stierne bløde —
men kommer Du did i en vaarlig Stund,
    da var dig kun,
for dèr holder Elverfolk Møde!

I Folehaven er Græsset blødt,
og Fodspor gennem det glider
af to, som dèr har hinanden mødt —
    det Spor er rødt
og bliver til evige Tider!

Fra Frydenlunds Mure skinner det hvidt,
naar Solen ganger bag Liden —
da fanger Øret Klirren af Ridt
    og Klang af Skridt,
som traadtes for længe siden.

Der jager en Hest — der glammer en Hund!
Naturen lytter og tier — —
Ved Folehaven og Frydenlund,
    o, var dig kun,
dèr gaar saa slyngede Stier —!

V

Jeg kender et gammelt Valgsprog,
der fulgte mig fra mit Hjem
jeg hører min Moders Stemme,
saa tit jeg siger det frem.
Hun havde fundet og læst det
under et gammelt Portræt —:
„O, keep me innocent! make others great!“

Jeg husker et gammelt Valgsprog,
som siden, naar det blev sagt,
har Skammens blodige Rødme
over mit Ansigt lagt.
Jeg vilde glemme — Det lo kun,
lo højt fra det gamle Portræt:
„O, keep me innocent — make others great!“

Jeg elsker det gamle Valgsprog,
som klinger saa mildt og blidt!
Jeg elsker det gamle Valgsprog,
skøndt ikke mer det er mit!
Det hvisker vemodigt til mig
fra hver en minderig Plet:
„O, keep me innocent — make others great!“

Jeg giver det gamle Valgsprog
    i Arv til hans Barn og mit —
maaske dog ejer det Kræfter
    af Bønner, jeg bad saa tit.
Maaske der stod Visdom skrevet
    under det gamle Portræt —:
„O, keep me innocent! make others great !“

VI

Jeg vaagner saa tit i det aarle Gry,
naar Kronborg sit Fyr mon slukke,
strækker min Haand over Sengen ud
med tusend skælvende Sukke
og tror, jeg gynger en Vugge —!

Men Pladsen er tom, og Stuen mørk,
og Puslingen finder jeg ikke.
Hvem vaager vel nu ved den lille Seng?
Hvad nytter, at blødt hun kan ligge
Hun fryser for kolde Blikke!

Jeg bar hende ind til Livet med Fryd,
min Kærligheds dyreste Minde!
Den Morgen, de førte mig fangen hid,
da skreg i min Sjæl det inde:
Tag *al* Ting — kun ikke *hende!*

Saa lidt har jeg kendt til Fred i mit Liv;
men lo hun i mine Arme,
listed den sig dog over mit Sind
med underlig stille Varme,
som Lys fra Vinduets Karme —

Min lille Prinsesse! Min Pusling fin!
    Jeg kysser med Graad dine Hænder:
Mer fattig Du er end det Tiggerbarn,
    som nede paa Gaden render —:
Det har dog en Mor, det kender —!

VII

Mit Liv er et fortvivlet Liv!
Det kunde bleven rigt —
det kunde ejet Lykkens Fond,
men haarde Viljer bandt min Aand
og sønderrev med iskold Haand
mit blanke Ungdomsdigt!

Mit Liv er et fortvivlet Liv!
Det er et blindt Compas,
som tegner Skæbners vilde Leg
og Timers Tomhed med en Streg –
Om Døden kom, saa kold saa bleg,
jeg gav den Æresplads!

VIII

De siger, jeg var utro mod Kongen!
Men ved I, hvordan Kongen var?
Hans Sjæl var i Taager fangen,
han ligned en Olding i Gangen,
hans Blik var glansløst og mat —
hans Træk var slappe og sløve
som efter en udlevet Nat!

Han omgikkes kun sine Hunde
og stundom en Negerdreng!
Hundene sparked og jog han,
og Drengen kyssed og slog han,
bed ham i Fingren den ene Stund
og suged den næste hans Saar med sin Mund!
Stundom lod han sig ogsaa
af Negerdrengen bruge som Hest,
stejled og lod ham falde,
lod sig ved Øgenavn kalde —
Jeg ved ikke, hvilken af alle
de Løjer, der klædte ham bedst!

IX

Jeg hader dette Lands Kvinder!
    alle dem, jeg ved Hove saa!
Der er Kvinder i Vadmelsklæder,
Kvinder med Borgerhue graa,
    dem tror jeg paa!
De andre er ikke værdig
at kysse min mindste Taa!
De fleste havde sig mange,
    de færreste havde sig faa —
ingen af dem, jeg saa,
    havde sig èn alene
    at elske og stole paa!
Alle de Kvinder, jeg kendte,
var flygtige Folk, som elsked i Flok;
    jeg kendte kun til at elske
èn eneste — han var mig nok!

Rigerne raader med kongeligt Blod,
som var det en livløs Ting!
Hvem kan da undres over,
    at Blodet gør vilde Spring!
Den fattigste Kvinde har Ret for sit Liv,
    hvor ringe hun findes —
om Armod bandt hende nok saa haardt,

sit Hjærte giver hun selver bort,
    den Ejendom er hendes!
Men Dronningen paa sin Trone,
Kongen, som fører sit Scepter med Glans,
og Prinsen, som venter hans Krone,
fattige Fanger saa maa de sig kalde:
den dyreste Ret — deres Hjærtes Ret —
    er nægtet dem alle!

Hvornaar, hvornaar dog kommer den Tid,
    af alle størst,
da Mennesker kræver for al Ting
    at være Mennesker først?
Kommer den nogensinde,
da vil jeg rejse mig op fra min Grav,
    hvor jeg længst laa Lig,
og hilse den med et Glædesskrig!
et Glædesskrig, som skal runge
    med Kraft af Aartusenders Krav!

X

Jeg husker en Dag —
den første, jeg følte mit Hjærte slaa
højt mod en andens i varme Slag —!
Jeg slynged min Arm om Kongens Hals
og bad i skælvende Angst:
Lad ikke den Mand komme til mig!
Min Sjæl kunde blive for hans Øjne tilfals!

Ved I, hvad han svared —
og med isnende Ro?
Er Greven ikke god nok,
saa søg Jer en anden — —

Og han vendte sig — — og lo!

XI

Jeg sad i et gravmørkt Kammer,
    min Tanke var mørkeræd —
Min Sjæl var ved at gaa under
    af Rædsel for Mørkets Sted.

Da sprængtes Døre og Laase!
    Der vælded et Lyshav ind!
Jeg glemmer aldrig den Varme
    og aldrig det Straaleskin!

Det var, som skulde og maatte
    jeg give Alverden Del
i al den jublende Lykke,
    som den Gang bødes mig hel!

Men tømte jeg ud til Bunden
    min gyldne Lykkepokal,
saa bøder jeg nu med Bærmen
    af Livets end'løse Kval!

XII

Jeg husker et Ridt gennem Gribskovs Hegn,
saa lys en Skærsommernat!
Høstakke dufted fra hver en Kant,
og Pindsvin pudsled i Krat.

Vi sprængte over det vaade Græs –
hans Hest var lige ved min –
Fuldmaanen slog over Engen ud
sit sitrende Sølverlin.

Ikke en eneste Blomst, jeg ved,
blev knust den Nat paa vor Sti,
og alle de Fuglereder smaa
forsigtig vi red forbi — —

Inde i Dampen, som sagte steg
fra Mjødurt og Fingerbøl,
bryggede Mosekonen den Nat
sit varme, berusende Øl.

Jeg drak mig en glødende Elskovsrus
af hvert et levende Straa!
Elske maatte jeg hver en Ting,
mit fryddrukne Øje saa:

8

Muldvarpen skød over Jorden op,
    jeg kunde den fanget med Lyst!
Markmusen løb over Vejens Grus,
jeg kunde den gemt ved mit Bryst!

Natuglen skreg fra det gamle Slot --
    melodisk dens Stemme lød!
Snogene sov i det dybe Græs,
    jeg kunde dem skjult i mit Skød!

Skruptudsen krøb paa den vaade Vej,
    jeg kunde den favnet saa vel!
Sværmeren fløj mod min hede Kind,
    jeg kunde den kysset ihjel —!

XIII

Mig rinder en gammel Vise ihu
Tankerne fare saa vide —
hvad mest jeg savner, det mindes jeg nu.
Mig tykkes, det er tungt at lide!

Der pipper en Fugl i det nære Krat
Tankerne fare saa vide
den drømmer sig Mage til i Nat.
Mig tykkes, det er tungt at lide!

Der synger en Græshoppe nedenfor Aa -
Tankerne fare saa vide —
sin lystige Frue saa tænker han paa.
Mig tykkes, det er tungt at lide!

Der springer en Hind, som af Skov er rømt --
Tankerne fare saa vide --
sit diende Kid saa skærmer hun ømt.
Mig tykkes, det er tungt at lide!

Det kender kun den, som selv fik Saar —
Tankerne fare saa vide —
at aldrig man bytter sin Elskovs Kaar,
om ogsaa det er tungt at lide!

8*

At elskes af andre er vel en Trøst —
　　　　Tankerne fare saa vide —
men *selv* at elske er Livets Lyst!
　　　Mig tykkes, det er *faurt* at lide —!

XIV

Hvem der sad paa Ryggen
af en springende Hest!
Eja! hvilken Fest!
Hop, min Fole, hop igennem Skove!
Ingen kender Frihed,
som ikke kender Ridt!
Ak, at færdes frit
flyvende paa vingelette Hove!

Først at faa sin Ganger
med Kærtegn lagt i Baand,
stryge med sin Haand
over Mulens fine, fløjelsbløde —
saa et Spring i Sadlen,
et Greb i Mankens Net!
Aldrig blev jeg træt,
red jeg end fra Gry til Aftenrøde!

Mod et Ridt paa Ryggen
af en skummende Hest
er hver munter Fest,
hver en let og lystig Dans ved Hove,
daarligt Tidsfordriv!
Ak, jeg gav mit Liv
for endnu et Ridt igennem Skove!

XV

Aa, var jeg den Fiskerpige,
som tørrer i Sol sit Net!
Aa, var jeg den Fiskerpige,
hvor slog da mit Hjærte let!

Saa vilde jeg sidde ved Stranden
og vugge mit Barn i Skød
og tænke de gladeste Tanker,
som endnu paa Jord blev fød!

Saa vilde jeg binde min Hue
og snøre mit Vadmelsliv
og spørge min Ven, om Huen
ej klædte en Fiskers Viv!

Og alle de glidende Bølger,
som hvisked mig Elskovsord,
dem vilde jeg trille som Perler
paa Mindets bævende Snor —

Alle de Sange, jeg kendte,
de skulde synge hans Navn,
og alle de Tanker, jeg tænkte,
gemme sig ind i hans Favn.

Aa, var jeg den Fiskerpige,
som brunes i Sol og Vind,
jeg lukkede Lyset og Livet
og al Guds Kærlighed ind!

Jeg løfted mit Barn paa Armen:
Døm, Herre! fordøm mig frit!
Det Barn fordømmer Du ikke —
Barnet er hans og mit!

XVI

De hugged hans Haand — de hugged hans Fod —
    De Hug, de gjaldt i min Hjærterod!
Har jeg aldrig vidst, hvad det var at lide,
    nu ved jeg det — Smærten staar hel ved min Side!

Den sidste Draabe er drukket ud,
    det sidste Saar er i Hjærtet skaaret,
det sidste skarpe, blodige Søm
    er hugget i Saaret!

Hvad jeg fik givet, gaves mig helt:
    drukket har jeg af Livets Kilde,
den højeste Lykke, den dybeste Kval!
    Hvad mer kan jeg ville — —!

XVII

Jeg *kan* ikke glemme det blodige Syn
af hans faldende Hoved!
Det følger mig hver en ensom Stund,
det jager mig op af mit dybeste Blund
og vækker mig brat!
Jeg drømte om det igen i Nat.
Det trillede hen for min Fod —
Øjnene skinnede hvide,
og Haaret var skudt tilside
i Strømme af størknet Blod!
Tænderne bed sig i Smærte
fast om hans Læber — Den dejlige Mund!
Jeg kendte den knap i den grufulde Stund!

— Der slog mig imøde en iskold Luft,
en vammel Lugt fra de Døde —
den lagde sig over min Tunge tykt.
Hvorfor skal dog Livet ende saa stygt !
O, Straf for Syndere alle!
grufulde Straf for Syndere flest:
Hvorfor skal vi ræddes ved noget
af det, vi har elsket mest —!

XVIII

Jeg drømmer, han minder mig paa min Mund,
hans Øjne i mine brænder —
Jeg vaagner og ser et brustent Blik,
hvis Udtryk jeg ikke kender!

Jeg drømmer, han tager mig tæt i Favn
og hvisker mig Ord saa varme —
Jeg vaagner og ser et iskoldt Lig
med tunge, stivnede Arme!

Jeg drømmer, vi er paa den hele Jord
kun han og jeg alene —
Jeg vaagner og ser med skærende Sorg,
at nu er jeg ene — ene!

XIX

Laan mig en Hest
en eneste Nat!
Jeg rider til Retterstedet
at hæve en blodig Skat.
Luk op, luk op for mit Fængsel
blot for en eneste Nat!

Som Aage lakked til Else ind
og klapped paa Døren med Kiste,
fordi han havde ej Skind,
saa lakker jeg ud til Stedet,
hvor Jorden drak af hans røde Blod —
Jeg tager det blodige Hoved,
som trillede hen for min Fod;
jeg knuger det ind til mit bankende Bryst
med Rædselens Lyst!
Jeg vugger det i mine Arme —
Jeg kysser hans Læber varme!
Jeg lægger hans iskolde Kind til min;
jeg tørrer det størknede Blod af hans Nakke
alt med min blødeste Brystdugs Lin.

Det stivnede Træk om Munden,
som taler om Angst og Tort,

jeg lader min brændende Taare
falde og smelte det bort!
De stive, stirrende Øjne,
som aldrig mere sig lukke vil,
jeg presser min Mund imod dem
og kysser dem, *kysser* dem til!

Saa tager jeg Hesten ved Grimen,
staar op og vender den brat.
Der drypper Blod af vort Fodspor,
hvorhen vi rider den Nat.

Ingen Blomst skal rejse sig mer,
det dryppede paa fra den Døde!
Og ingen Fugl skal synge igen,
hvis Fjer af Blodet blev røde!

Saa rider vi gennem den mørke Skov
og over den vilde Hede,
at knække hver Blomst, at knuse hvert Kryb,
at øde hver Fuglerede —!

XX

Døden vrider sin visne Krop
i glade Hop:
„Han sover godt
din Ven — du vækker ham aldrig op.“
Ja, le Du blot!
Døden er stærk, men Elskov er stærkere!

Døden banker paa Kistefjæl
med Knokkelhæl:
„Hej! Ormefest!“ —
Tag Du hans Legem, jeg tar hans Sjæl,
hvem ler saa bedst?
Døden er stærk, men Elskov er stærkere!

Døden ganger for Himlens Port:
„Nu er det gjort,
Smuld er hans Lin!“
Jeg bøjer mit Knæ i Rummet stort:
Den Sjæl er min!
Døden er stærk, men Elskov er stærkere!

Da ler Vorherre — Han kender sin Magt:
„Du har det sagt,

den Sjæl er din!
thi virker jeg den en anden Dragt
for smuldret Lin —
Døden er stærk — men Elskov er stærkere!"

XXI

De siger, at Dommen er falden,
og jeg er forvist fra Folk og Land!
Det drypper ej mer i Skaalen,
èn Gang fyldt til over sin Rand.
Kunde mit Barn jeg tage,
jeg bar det frem mod den klare Sol,
aldrig jeg saa mig tilbage
efter en Kongestol!
Kun gennem Gribskovs Vænger
skulde min Længsel fare ved Nat,
gribe i Mosekonen
og Ellepigerne fat,
fare som løse Heste,
der næppe strejfer Jorden med Hov
over det hegnede Lukke
og fylde med bævende Sukke
hele den undrende Skov!

Jeg ser mine Dages endløse Spor — — —
Tyst vil jeg gaa mine Veje
og sanke mig Kranse af Mindets Flor;
men alle de Børn, jeg finder,
med kornblaa Øjne og gule Haar

og blege, magrede Kinder,
med dem vil jeg dele mine ensomme Kaar,
mindes ved deres glade Leg
og lystige lille Stemme
min egen Pusling derhjemme,
tænke, naar jeg dem tættest favner,
paa hende, jeg dybest savner!

Jeg drømte en Nat om en ensom Strand
højt over Jordens larmende Egne —
Der sad en Mand
og skrev med sin Haand i det dybe Sand.
Hans Øjne fulgte de Sandkorn smaa,
som randt imellem hans Fingre
og sletted igen, hvad ej skal staa —:
Han sletted de haardeste Domme,
som Mennesker dømmer hinanden med,
og over dem alle skrev han:
Kærlighed gaar i Synderes Sted —!

Jeg tænker, hver skælvende Menneskesjæl
al Jorden om
kommer dertil, at den samme Haand
skriver i Sandet hans Dom,
tegner den Vej, hvorfra han kom
og tegner den, han skal gaa — —
Det synes mig trygt at tænke derpaa.

Og maatte jeg læge blot èn eller to
af de blødende Saar paa min Vej,
saa var det vel det, som Guds Finger
skrev i Sandet for mig — —!

XXII

Endnu et Kys paa din Mund og din Kind
og paa Øjenvippens Fryndser, Skat!
paa min Puslings Haand, paa min Puslings Fod
og paa Panden med tusend Godnat!

Endnu et Greb — aa, endnu et Greb
af de Fingre smaa i mit Haar,
og et Smil af dem, jeg har elsket mest,
saa det aldrig i Mindet forgaar!

Endnu et Spring — aa, endnu et Spring
i din Glæde højt paa min Arm,
lystig sparkende løs mod mit Bryst
med din Fod saa blød og saa varm!

Endnu en Leg, — aa, endnu en Leg
til Farvel og en munter Sang,
saa din klukkende Barnelatters Lyd
maa hilse mig sidste Gang!

Jeg ler jo selv og slipper dig saa —
mit Hjærte jeg danser ihjæl!
min Graad er Latter, min Latter Graad,
mit knugende Favntag Levvel!

Jeg løsner din buttede Arm om min Hals
    Gud signe dit Liv paa Jord!
Tusend Farvel! Ak, tusend Farvel!
    Glem aldrig din stakkels Mor —!

XXIII

Her, hvor jeg sad bag Fængselsmur
i samfulde Uger ti,
her vil maaske, naar jeg selv er Støv,
min Skygge glide forbi,
mens Dagen ganger alt under Lide —

Hver, som kommer at træde herind,
hvad Sorg han saa nævne vil,
vide skal han i samme Stund,
at der var en tyngre til.

Hver, som tager i Dørens Greb,
hvad Længsel hans Hjærte bær,
vide skal han, at større Savn
har èn Gang vaandet sig her.

Hver, som standser ved Ruden blank,
hvor ridset mit Navn mon staa,
føle skal han, som om jeg selv
stod hos og stirred derpaa — —

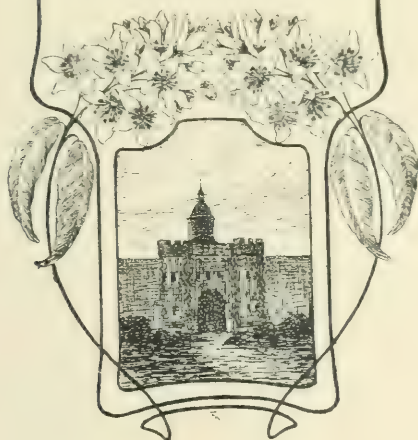
Hver, som ganger min Plads forbi,
hvad Elskov han kalder for sin,

vide skal han i samme Stund,
at intet var den mod min!

Nej dig, Kronborg, i Bølgens Favn!
Din Troskab stoler jeg paa:
Tale Du kan, saa der lyttes til,
og tie igen, som faa

Naar hvert et sprøjtende Bølgekast
indslynger mod Land min Dom,
vil hvert et Blink af dit røde Fyr
fremglimte et Sagn derom –
mens Dagen ganger alt under Lide

FORTÆLLENDE DIGTE

„NEHLS HOLTE“

Uden for Vridsløselilles Mur,
hvor Kragerne skreg paa Tofte,
stod i en raakold Efteraarsdag
en Mand i en luvslidt Kofte.

Sulten og fattig, tvungen af Nød,
og tidlig lært til det onde
havde han stjaalet sit daglige Brød
og mere til, om han kunde.

Værst var det, da „gamle Mor“ blev syg,
og Sulten var haard at stille:
Han kunde ej trygle sig Arbejde til,
hvor gærne han ogsaa vilde!

Saa gjorde han Indbrud en Vinternat,
blev fangen og maatte bøde.
Nu havde han siddet et helt Aarstid
i Cellen og sonet sin Brøde.

Med en Byldt Klæder under sin Arm —
et Minde om Fangedragten —
var han just lukket af Porten ud
med et „Lykke paa Rejse!“ fra Vagten.

Hvor havde han længtes i Cellens Bur
mod det frie Liv i Naturen!
Hvor havde hans Øjne tindret af Fryd
ved en Solstraales Glimt paa Muren!

Hvor havde han tænkt sig god og glad,
naar Straffens Tid var tilende!
Og nu — gik hans Længsel tilbage igen
til den skumle Bygning derhenne —!

Den syntes ham dog et Værnested
mod spottelystige Blikke;
Verden var ham saa fremmed og kold,
og Kærlighed kendte han ikke.

En gammel Kvinde, som kom forbi,
stirrede mistroisk paa ham
og hasted forbi, som frygted hun for
til Følge paa Vejen at faa ham.

Saa vendte han sig og gik mod Vest,
hvor Aftentaagen sig sænked;
han gik med tunge, mødige Skridt
og Panden mod Jorden sænket.

Hans Hjemsted var neppe en Mil derfra,
et Stykke udover Sletten;

og pludselig gik han med dobbelt Hast
    Før Aften naade han Pletten.

Fra Smedens Esse gløded det rødt,
    Ildfunkerne sprang i Skæret,
og udenfor stod Ænder og Gæs
    paa Ho'det i Gadekæret.

Hestene redes med Sang til Vands
    under Smaabørns Støjen og Snakken,
og vejrbidte, arbejdstrætte Mænd
    kom hjem med Spade paa Nakken.

Han omfatted alt med sit tavse Blik
    og tænkte paa nu og førend —
Dèr laa det Hus, hvor hans Mor havde bot,
        nu stod der en fremmed i Døren!

Han kendte igen den knudrede Pil
    og Pladsen til Blegetøjet —
alt saa forandret og dog saa kendt,
    at Taaren kom ham i Øjet!

Der stod et Par unge Knøse og drev
    med Hænderne dybt i Lommen;
den ene gav den anden et Puf
med et: „Det er Nehls, der er kommen!“

Og Rygtet fløj som en Løbeild frem
fra Smedjen til Andegangen;
snart lød det hviskende rundt omkring:
„Det er ham! Det er Straffefangen?"

De sved i hans Øren de saarende Ord,
de gik ham som Gift gennem Blodet.
Han følte sig pludselig røvet alt Mod,
al Selvtillid sammen med Modet.

Der var end ikke en eneste Mund,
som bød ham et mildt Velkommen!
Da gik det op for Nehls Holtes Sjæl,
at *nu* først mødte ham Dommen!

Dèr havde han siddet i Cellen gemt
de lange Nætter og Dage
og trot, at han havde sonet sin Synd,
og saa var det værste tilbage!

Han havde gjort op med sig selv og Gud,
trot Gælden betalt med Takken, —
nu saa han, der var en Efterstraf,
som nok skulde kroge ham Nakken.

Der fødtes et bittert Smil om hans Mund,
og der blev det ved at ligge

„Gud have Lov, at min Mor er død!
Det værste saa' hun da ikke."

Han vendte sig træt, gik i Kroen ind
og saa sig om, som han søgte –
Bedstebønderne sad som før
om Bordet og drak og spøgte.

De flytted sig lidt, da han satte sig ned
en nysgærrig Stirren og Hvisken –
saa tav de — der hørtes ej anden Lyd
end Skraben af Kort mod Disken.

Den Tavshed var nærved at gøre ham gal!
Og Inger? Var hun ikke hjemme?
Endelig rejste han sig da op
og spurgte med dirrende Stemme:

„Er der ingen hjemme i Kromandens Hus,
som hører, naar Dørklokken ringer?
Har I ikke set min Kæreste her:
Kromandens lille Inger?"

Da kigged en Pige bag Døren frem:
„Det er ikke saa vist, vi er Venner:
Du har været for længe borte, Nehls,
jeg ved knap, om jeg dig kender."

Men da var Nehls Holtes Taalmod forbi;
han slog med Næven i Bordet,
saa Øllet spildtes paa Disken ud,
og Kortene flød i Sporet:

„Jeg tvinger dig ikke til Venskab, Tøs!
Du tror vel, jeg skulde dig tigge?
Men om Du saa trygled paa dine Knæ,
til Hustru tog jeg dig ikke!“

Saa vendte han sig til den maabende Flok,
som halvfulde sad om Bordet
og stirrede paa ham og gabende lod
den vrede Mand have Ordet:

„Ingen af Jer tør være bekendt,
at vi har haft Venskab sammen!
Ser I da ikke, hvor fejge I er?
Og brænder Jer ikke Skammen?

Tror I da ikke, I agtede Mænd,
som stolt i Forsædet trone,
I velansete, tykmavede Folk,
at I har noget at sone?

Fordi Eders Synder kom ej i Strid
med Loven og Politiet,

er I vel derfor bedre end jeg
　　og mindre for Skyld befriet?“

Han slog i Bordet, saa Pladen brast,
　　og Blodet sprang af hans Negle:
„Jeg skal Jer huske til Dommedag,
　　I usle, krybende Snegle!“

Saa stormed han ud af den aabne Dør.
　　Han løb, som den Onde var efter,
Byen igennem, til Kirkens Port,
　　dèr svigted omsider hans Kræfter.

Der sov han den Nat, til Morgenen kom
　　og vækked ham med sin Kulde,
— saa rejste han sig og søgte det Sted,
　　hvor hans gamle Mor laa i Mulde.

Han satte sig ned, med Hovedet gemt
　　i Haanden og Frakkekraven –
Der gled noget underlig varmt og vaadt
　　mellem Fingrene ned paa Graven.

Saa rejste han sig og skød Huen frem –
　　over Skikkelsen laa noget bøjet; –
Dèr stod han og saa over Landsbyen ud
　　med det bitre Haanglimt i Øjet.

Dèr laa jo den gamle Smedje endnu,
den stakkels forfaldne Kasse,
hans Moders eneste Ejendomssted,
som ingen forstod at passe.

Den var jo dog hans, saa ussel den var,
saa raakold den laa dernede;
den kunde vel altid bruges endnu
som en Tilflugt — en hullet Rede.

Saa tog han den gamle Smedje i Brug,
og snart saas Essen at skinne;
han havde ej Dreng, han havde ej Svend,
Selvhersker var han derinde.

Han havde sig kun en sulten Ven:
en herreløs Kat uden Hale;
den spandt om hans Ben, den strøg mod hans Knæ,
den kunde blot ikke tale —!

Og Arbejde fik han, men ingen Ven,
slet ingen røved ham Freden:
man trak kun Hesten til Smedjen hen,
men sky'de at tale med Smeden.

Og mer og mer blev han folkesky,
og haardere slog han Staalet,

og glødende steg i gnistrende Flok
de røde Funker af Baalet.

Saa var det en Dag i den aarle Vaar,
at Klokkerne kimede glade,
og Bryllupsgæster i sluttet Trop
drog gennem Landsbyens Gade.

Fra Kromandens Hus kom Toget ud
i stive Frakker og Kjoler:
skrattende Horninstrumenter først
og siden falske Fioler.

Brud og Brudgom gik Haand i Haand,
og parvis kom Mænd og Kvinder;
Vinden leged med Brudens Krans
og kyssed de friske Kinder.

Smaabørn stredes om Mønt i Grams,
og Trængselen var helt broget.
Paa Kirkegaardsdiget laa en Mand
og stirrede ned paa Toget.

Klokkerne kimede, Lærkerne sang,
alt jublede med i Fryden.

Nehls Holte laa paa Diget og lo,
saa selv han skræmtes af Lyden.

Solen skinnede, Skoven sprang
med Knopper i Løvspringstiden —
Nehls Holte laa paa Diget og lo,
saa ingen glemte det siden.

Følget forsvandt bag Kirkens Dør
med Puffen, Hvisken og Sukken —
Bruden var bleg som et Lig — men den Dag
da drak Nehls Holte sig drukken.

Aarene gik, og saa meget blev glemt,
tavse blev alle de sladrende Tunger,
men Nehls var til evig Ihukommelse bestemt,
Landsbyens Mødre brugte ham bekvemt
til Bussemand for deres uartige Unger.

Og han, som i Grunden havde Børnene saa kær,
holdt længe med Sukkergodt Mødrene Stangen;
men legede de Smaa rundt om Landsbyens Kær,
hvisked de dog bange, naar *han* kom dem nær:
Det er ham, I vèd nok, — Nehls Holte — Straffefangen!

Den Gang var han nær bleven svirende og gal;
da var det, at der hændte noget mærkeligt paa Egnen,
som fik ham til pludselig at ændre Signal
Han glemte med det samme sin egen Hjærtekval
for at tænke paa en andens: en ung Søn af Degnen.

Fyren havde levet saa vildt som kun faa,
haanet Nehls Holte saa godt som hver anden,
nu havde han alene sin Gæld at leve paa —
saa brændte han to Gaarde, som i Landsbyen laa
og stjal, hvad han kunde, af Penge under Branden.

Men da han omsider fra Fængselet slap ud,
da stod der en Mand under Murkantens Skygge
med vejrbidte Træk og med vindbarket Hud,
ventende i Byger af Hagl og af Slud,
rystende hans Haand og blev ved den at trykke:

„Velkommen ud i Frihed! Ja ret kun din Ryg
og se mig ind i Øjnene — Du kender mig ikke,
men Du kan lide paa mig, for mig er Du tryg –
Nehls Holte er ikke saa slem, som han er styg,
og ingen ser ham mer hverken spille eller drikke.

Siden Du blev fangen, har han svoret sig selv
fordi — ja fordi at han *kunde* ikke andet:
Det skulde ikke gaa dig saa galt, som det gik ham!

Du skulde ikke knækkes af Mistro og Skam,
men sejle klar af Stormen og faa Skuden paa Landet.

Se her er min Haand, og her er mit Ord!
Jeg er din Ven, og paa mig kan Du stole.
Du maa aldrig fortvivle, forstaar Du, min Bror?
Du maa tro, at Du kan rejses, om end Brøden var stor,
og ikke være ræd for den haardeste Skole.

Jeg ved — og her i Aften kan jeg sige det frit,
at om jeg havde mødt, da jeg selv kom fra Fængsel,
en eneste, som blot vilde agtet mig lidt
og trot paa det Fremtidens Liv, jeg kaldte mit,
saa var jeg bleven sparet for megen, megen Trængsel.

Der føres nuomstunder saa mangen Tale frem
om kristelig Mildhed og Naade mod en Synder —
Jeg kender mange pæne Folk fra kristnede Hjem,
men — straffet det er „straffet" ogsaa for dem —
og ser Du, her er det, min egen Tvivl begynder.

Jeg siger kun saa meget: Har Du angret, som jeg tror,
saa bare Respekt for din Livskamp herefter!
Hatten af for den, som har Nøden til Mor!
Hatten af for dig, min foragtede Bror!
Jeg rækker dig min Haand. Naa! Vorherre gi' dig Kræfter!

Nej, Du skal ikke takke, Kammerat! for din Sag
er fælles med min egen —: Gaar Du frem til det gode,
saa dør dog Nehls Holte ikke helt som et Vrag!
Han rettede sig aldrig — det er sandt — han var svag;
men han hjalp dog en anden stakkels Djævel paa Fode!

„SILLE“

„Sille“ hed hun — „Amagermor“!
Med et sollyst Smil paa de røde Kinder
faldbød hun af sin store Kurv
Kaal og Roer og smaa Kærminder.

Spinkel af Lemmer, men stærk af Sind,
flittig som Bien og ufortrøden
havde hun vandret i tredive Aar
med Grønthandlerkurven og slidt for Føden.

Men nu — i de sidste fire Aar
troned hun stolt paa en gammel Kærre,
trukket smaat af en stivbenet Hest,
som i alle Maader var Silles Herre.

Hesten havde hun tigget sig til
og møjsomt arbejdet for at betale:
Den kom over Torvet en Morgenstund
med afskaaren Manke og filtret Hale.

Den skutted sin stakkels magre Krop,
pint af Fluer og Myg, som stak den. —

„Hvor skal Du hen med den sølle Krik?"
spurgte hun Manden, som gik og trak den.

„Til Slagteren skal jeg begribeligvis!
Han bød saa'gu tyve Kroner paa'en!"
„Aa nej, det var da en skammelig Synd!
Lad saa hellere mig og Husbond faa'en."

„Mig og Husbond — ja, hvem er det?
Hvad byder saa I for en gammel Hale?"
„Tredive Kroner i tre Fjerdingaar;
vi er ærlige Folk, vi skal nok betale.

Per, han er Skrædder af Proffession
en æret og agtet Mand forresten" —
Og vant som hun var til kort Proces,
trak Sille trøstig afsted med Hesten.

Hun standsede stolt ved Hjemmets Dør:
„Nu bliver vi kørende flot herefter."
„Saadan en sølle Krik!" sa' Per.
„Inte gør' Nar – Han skal nok faa Kræfter."

Hun vasked dens Saar, og hun strigled dens Skind,
hun redte dens lange, tottede Hale.
Og Hesten slikkede Silles Haand —
„Det Kræ", sa' hun, „kan saamænd ogsaa tale."

Og Amagermor og den dødsdømte Hest
blev Venner for Livet. — Jævnt saa man dem trille.
Hun lod jo nok, som hun kørte med den,
men det sagdes bestemt, at *den* kørte med Sille. —

— Sille var langt over tredive Aar,
da Per kom til at tjene paa Egnen
og havde omtrent givet Haabet op
om Lysning hos Præsten og Melding hos Degnen.

Men Per var nu saadan en dejlig Ka'l,
gjorde Hovedet kruset paa fler end Sille;
han havde kun den eneste Fejl,
at han egentlig ingen Ting gad bestille!

Men Sille var vant til at hænge i,
hun klared sig godt med sin Smule Have,
vant til at færdes i al Slags Vejr,
vant til at rive og saa' og grave.

Og saa gjorde Per den Regning op,
at hun kunde slide for to, naar hun vilde,
som et ganske rimeligt Vederlag for
at han nedlod sig til at ægte Sille.

Men Per forhasted sig ikke saa let,
det jagede ikke for ham med Konen;

han fandt, at en rigelig Ventetid
var noget, som passed til Situationen.

Og stakkels Sille var om en Hals;
hvad hjalp nu al hendes Grublen og Tænken!
Hun vidste ikke sit levende Raad,
men følte sig som paa Pinebænken.

Hun fri'de længe paa blysom Vis:
Hun fri'de med friske Jordbær fra Haven,
med Ribs og Solbær i Pundevis — —
Men Per forstod sig ikke paa Gaven.

Saa tænkte hun: Her maa nok mere til
og tog omsider Bladet fra Munden,
viste ham Huset og Haven og lod
ham forstaa, der var noget paa Kistebunden.

Per slog ud med sin fede Haand
og sagde højmodigt: „Saa deler vi, Sille!"
Og Sille nejed sig ganske bly,
kunde ikke faa takket saa meget, hun vilde.

Saa holdt de da Bryllup og flyttede ind
i Hegn af det lille Havestykke.
Og Sille sled for sin kønne Per,
højlig beæret og stolt af sin Lykke.

Per sagde strax sin Tjeneste op
og slog sig en Smule paa Skrædderiet — —
naar han da gad bestille lidt —
for han var for svag til at slide i'et:

Der var nu det med den højre Arm,
Sille vidste da nok, hvor den smærted?
Han havde forstuvet den slemt en Gang —
Jo, Sille beklagede ham af Hjærtet!

Hun trak i den kolde Morgen afsted
med Grøntkurven — altid glad i Sindet,
sad ude paa Torvet i Regn og i Blæst
og kom ofte hjem vaad lige til Skindet.

Per var Silles Stolthed og Fryd;
hendes „kønne Husbond“ var alt for hende,
det eneste ømme og saarbare Punkt
hendes stakkels ærlige Sjæl havde inde.

Per var jo nok en Smule til Grin, —
for sin Dovenskab maatte han tit høre ilde,
men ingen voved at sige det højt,
for Landsbyen havde Respekt for Sille.

Kun en eneste Gang — en uheldig Stund,
i en Ordstrid, begyndt med gemytlig Praten,

kom Nabokonen for Skade til
at kalde Per for „en doven Saten"!

Sille blev hvid som en kalket Væg.
„Per! *min* Per!" — hun dirred af Vrede
Min stakkels Per med den syge Arm!
kalder Du *ham* for doven — din lede!"

Men nu var den anden ikke tilsinds
at lade sig grovelig fratage Ordet;
hun planted i Siden en knyttet Haand
og en anden proper Næve paa Bordet:

„Min Rasmus har ogsaa forvridt sin Arm,
og han har brukket den to Gange siden,
men derfor sidder han ikke paa Stads
som Per — han slider sgu hele Tiden!"

Sille blev næsten uhyggelig stum.
Der faldt som Skel fra de gamle Øjne:
Havde hun virkelig været blind
og levet sit halve Liv paa Løgne —?

Hun tumlede ned paa den nærmeste Stol,
det var, som hun pludselig trængte til Krykker —
Tag Troen ud af et Menneskeliv,
og det falder i tusende Stumper og Stykker!

Den Aften blev Sille for Alvor syg
og maatte i Seng med Is paa Ho'det;
Vreden gik hende bogstavelig talt
som en ondartet Feber over i Blodet.

Nabokonen blev stiv af Angst;
og først da Sille kom lidt til Kræfter,
aanded hun brødebetynget op
Der var ingen, som gjorde Forsøget efter.

Sille var vild en Ugestid;
hun laa og skreg op om Per derinde,
Per, hendes egen, kønne Per,
som havde saa skammelig narret hende!

Men da hun kom til Bevidsthed igen,
havde hun lykkelig glemt det hele;
tilbage stod kun hendes Tro paa Per —
Der var ikke Skygge af Tvivl i de Dele:

Per var Per, en Knop af en Mand!
han *kunde* ej slide, saa gærne han vilde,
og hun var hans egen Amagermor,
hun var — ja, hun var kort sagt: *Sille!*

Nabokonerne hørte saa tit
hvordan hun priste sin huslige Lykke —

saadan en Velstand de havde faat!
og saadan et dejligt Havestykke!

Naar hun da stirrede hen paa Per
med Øjne, som stod af Beundring stille,
kom det bestandig med Værdighed:
„Ja, men vi *sled* osse for'et Sille!"

„Kors ja, Per! Og den sølle Krik,
den blev os en ligefrem Velstandskilde!"
Henne fra Krogen kom det igen:
„Ja, men vi *sled* osse for'et, Sille!"

Jeg talte med Sille forleden Dag;
hun stod i sin lille lave Stue
og saa sig om med en Mine saa stolt
som nogen højbaaren Adelsfrue.

„Se!" sa' hun, „jeg har gjort Indkøb i Dag:
En Sofa, et Bord, to polstrede Stole!
Iaar har Handelen været saa god,
saa jeg tror, jeg faar Raad til en Søndagskjole.

Tænk! Jeg har købt en høj Hat til Per!
I kan tro, den vil ikke klæde ham ilde."
Henne fra Krogen kom det med Vægt:
Ja, men vi *har* osse slidt for'et, Sille!"

Og Sille nikkede glad og stolt —
de var to om Æren i alle Dele.
Jeg skottede til hende, halvt i Tvivl
om det ikke var Ironi det hele —?

Men Sille sad saa troskyldig glad —
hun havde saa vist ingen Svig i Sinde;
hun nikkede hen til sin kønne Per —
Der var ikke Skygge af Tvivl i hende!

Se, det var, hvad Sille levede paa!
Hun havde faat Lykkens Evne givet
i sin aldrig rokkende Tro paa Per.
Det, som var hendes Rigdom i Livet,
kan højere, mere ironisk set,
for en Livsløgn kaldes.
Jeg kalder det nu for en Illusion
og mener, at Silles Lod er alles —:
Vi har dog nok alle, saa mange vi er,
en eller anden Ting her i Livet,
som baade er Lykke og Sandhed for os,
men hvis Sandhed for andre ikke er givet.
Herregud — om det ogsaa kun er
en Ener i Illusionernes Flok,
er den blot Sandhed for *os*, ja saa er den
jo ogsaa for Livslykken nok —!

„TOSSE-TRINE“

Tosse-Trine, det sølle Skind,
var Fattigforstanderens Gaade:
Hun sled sig syg, før hun bad om Hjælp
og tigged ingen om Naade.

Tosse-Trine, det gamle Liv,
var Byens Askepot, — Skive
for Drengenes Kaadhed og Pigernes Pjank,
saa længe hun var ilive.

Tosse-Trine, den gode Sjæl,
gik endelig hen og døde
af Mangel paa Pleje og Renlighed
og sidst af Mangel paa Føde!

Men Landsbyen paastod, hun gik igen
og stavrede rundt i Gaden
ved Midnatstider, naar unge Folk
holdt Stevnemøder bag Laden.

Sagtens vilde hun vare dem ad
og snakke et Ord med i Laget,

som hun havde plejet det, da hun gik
med sin Kludepose om Dagen.

Ensom var hun, fra hun blev fød —
Madammen sa': „for det onde" —
og sattes for tyve Øre pr. Dag
i Kost hos en gerrig Bonde.

En Gang, mens Tosse-Trine var Barn,
og der var Examen i Skolen,
og „Kagemor" som sædvanlig sad
med sin Kagekurv midt i Solen,

— og jublende Smaafolk flokkedes rask
i Kreds om den gamle Kone,
raabende, èn: „Jeg fik ti Øre med!"
og en anden: „Men jeg en Krone"!

— sad Tosse Trine, sa' ingen Ting,
men følte kun ned i sin Lomme,
hvor ikke en eneste Øre var lagt,
men Rummene altid var tomme.

Hun mødte hundrede spørgende Blik,
som kunde saa meget røbe
og følte, hvor hun blev rød af Skam:
hun kunde jo intet købe.

En sa': Hvorfor har Du ingen Ting med?
Da raabte Naboens Palle:
„Tosse-Trine har ingen Mor!“
Og de stirrede paa hende alle.

Men Tosse-Trine græd sig i Søvn
den Aften og mange siden,
græd bittert — for Brodden af Drengens Ord
sad i hende hele Tiden.

Sin Konfirmationsdag gik hun forladt
og ensom i Menneskestimlen;
men da hun ved Aften sad i sin Dør
og stirrede op mod Himlen,

— da folded hun Hænderne over sit Knæ:
„Det kunde dog være værre,
for Tosse-Trine har ingen Mor,
men hun har sin egen Vorherre“.

Fra den Dag spurgte hun alle Børn
med myg og hviskende Stemme,
mest naar hun mødte et Fattigmandsbarn:
„Har Du en Mor der hjemme?“

Lød Svaret da paa et frygtsomt nej,
saa tog hun den Lille paa Armen,

gav den sin ydmyge Kærlighed
og sparede aldrig paa Varmen.

Hun samlede op af sin Ugeløn
til Legetøj og til Klæder —:
„for Du skal aldrig føle som jeg,
at Du savner en Mor alle Steder.“

Hun fulgtes tilsidst af en artig Flok
af snavsede, hjemløse Unger,
og Tosse-Trine hævded sit Ry
som „fjantet“ paa Godtfolks Tunger:

„Det Kræ! Hun søger, saa fattig hun er,
de Stakler, som har det værre!“
Hun nikked og smilte: „Jeg ved, hvad jeg gør —
jeg har nu min egen Vorherre!

Han tager sig af, hvad der trænger til Røgt,
der er ikke den Sjæl, han forlader,
og selv om man ikke kender sin Mor,
saa kender man dog sin Fader.“ —

Tosse-Trine gik mest omkring
og solgte Brød for en Bager,
bød det sig, handled hun ogsaa med Ben
og Klude og gamle Sager.

Men hver Gang hun halede op fra sin Kurv,
    blandt varme Hveder paa Bunden,
en yderst uappetitlig Klud,
    saa misted hun altid Kunden.

Tilsidst blev hun Kludesamlerske kun —
    det gav jo sparsomt til Føden,
men Tosse-Trine var nøjsomt vant,
    hun klagede aldrig for Nøden.

Som oftest holdt hun sig for sig selv;
    kun naar der var Sviregilde
i Landsbyen, og det gik rigtig vildt
    derude til Midnat silde,

– drev hun omkring, til det blev Dag
    langs Diget bag Krohusladen
og passede alle de Unge op,
    som gantedes frit paa Gaden.

Hun stilled sig kækt i Vejen og bad
    først blødt: „Aa, var Jer itide,
for de stakkels uskyldige Smaabørns Skyld,
    som for Jeres Synder maa lide!

Vogt Jer for Gud i Himlens Skyld!
    I vèd ikke, hvor det kan svide

ikke at have en Mor eller Far,
som skærmer Ens Fod i Tide."

„Dit gale Spektakkel! Pas Du dig selv",
var gærne det Svar, hun mødte.
Det skræmmede hende kun lidt — af Ynk
hendes fattige Hjærte blødte.

Men naar de spottede hende brutalt
og brøled med lallende Tunger:
„Tosse-Trine hjælper os nok,
hun samler paa hjemløse Unger —",

— da kunde det hænde, hun langede ud
med en af de knoklede Arme
og drev dem et Par saa vægtige Slag,
at flere Kinder blev varme.

Og da var hun selv baade gul og blaa,
naar hun gik hjem henad Dagen
og maatte ligge en Stund til Sengs —
men hun led med Stolthed for Sagen.

Dog skete det ogsaa ved Aftentid,
En sneg sig til hendes Hytte
og stak en lille Seddel derind:
„Med Tak, at Du vilde mig skytte."

Og næste Dag var de rynkede Træk
    fra de tjavsede Haar over Brynet
til den furede Kind, et Hav af Sol!
    Naboerne lo ved Synet.

„Dèr gaar hun og smiler for ingen Ting —!
    Gud ved, hvad hun nu har lavet!“
Men Tosse-Trine var ikke saa dum,
    om hun ogsaa var smaat begavet.

Ofte tog hun et hjemløst Barn,
    som sattes i ussel Pleje
og travede med det fra Dør til Dør,
    hvor Folk havde noget i Eje.

Hun talte dets Sag saa stærkt og varmt,
    med sin snavsede Arm om den lille,
at det ofte endte med, at hun vandt,
    og Barnet fik Hjem, hvor hun vilde.

Da kom det store Koleraaar
    som en Pest over Syge og Sunde,
og Tosse-Trine var en af dem,
    som allerførst gik tilgrunde.

Hun var kun syg i tre-fire Døgn,
    men alle skyde de hende:

Stuen var fuld af Klude og Ben,
der var knap til at aande derinde!

Men sent en Aften kom Præsten ind —
Hun letted sig fra sin Pude:
„Det kan jeg li' ham for, at han kom
og ikke blev staaende ude!"

Han tog hendes Haand: „Er der noget, I vil?
Det gør mig saa ondt, I maa lide".
Hun stirrede paa ham: „Ja, Præst, der er —
der er noget, som jeg maa vide."

Hun lod sit hede, flakkende Blik
gaa ud over Kludevrimlen
og standse ved ham: „Hør, tror I Præst,
at jeg faar mig en Mor i Himlen?"

„Ja, alt hvad din ensomme Sjæl har trængt,
det tror jeg forvist, Du finder."
Et tindrende Lys gled i et Smil
henover de gulblege Kinder:

„Jeg dør ikke ensom alligevel —
det kunde dog være værre,
for selv om jeg ikke har haft min Mor,
jeg har haft min egen Vorherre!"

Han saa, hvor hun stred for det bristende Blik
mod Sollyset op at spærre:
„Se, Præst! Deroppe — i Dagens Lys
— dèr staar — min egen Vorherre —!“

GADEMALEREN I LONDON

En Juleaftens Dag i den travle By —
af dem, som London kun sjeldent kender:
uden en eneste taaget Sky,
men med Frost og Solskin, som blænder!
Sol over tusende ilende Ben,
over tusende travle Hænder!

I et af Citys fineste Strøg
laa paa Fortovets kolde Stene
i Skyggen en Mand med luvslidt Dragt
og maled paa Fliserne Scene paa Scene,
maled med Rødkridtstreger
i store, levende, kraftige Træk
og strøg saa igen sit Billed
med Fligen af Ærmet væk.

Han havde haft sine Drømme,
den fattige Mand i den store By,
sine fagre, skuffede Drømme
om Ære og Kunstnerry.
Han havde malet paa Lærred
og aldrig sin Evnes Grænser vidst,

men ingen købte hans Kunstværk,
og Sulten tvang ham i Knæ tilsidst.

Nu var han Gademaler
og levede smaat af den Skærv, han fik,
naar en travl Fodgænger stod stille,
og hans Billeder fængslede Mængdens Blik.
Livet var kommen saa ubøjelig haardt,
havde revet alle hans Kunstnerdrømme bort
og blæst dem som Korthuse overende —
Aa, hvor han nu følte sig fattig og tom!
Og alligevel følte han Gnisten brænde,
den skabende Gnist, som kan varme og tænde,
    men kun her i Livet
er „Kunstneren af Guds Naade“ givet!

End kunde han skabe med en Stump Kridt
Billeder, i Stemningen saa levende og fine,
som ingen af alle disse Kunstnere i Flok,
der kaldte Galleriernes Vægge for sine!
Saa tusend Gange hellere male paa Sten,
hvad atter blev slettet af en tilsmudset Fod,
    og tage mod en Penny
af dem, som forstod, eller ikke forstod,
end bjærge sit Liv ved et Haandværk
og lukke sit Øre for Kunstnerlivets Tale!
Han maatte have revet sin Hjærterod ud
og fornegtet sin Sjæl, om han ikke skulde male!

Saa laa han da der i den store By
Dag efter Dag og Aar efter Aar,
i brændende Sol og i bitter Kulde,
i raakold Taage hvert Efteraar.
Hans Læber kunde skrige uden en Lyd,
hans Bryst kunde hulke uden en Taare,
som den kan taareløs hulke, der gaar
efter sin døde Kærligheds Baare;
men endnu kunde han male,
saa undrende Udraab sang for hans Øre
og klang i de Forbigaaendes Tale!
Især naar han havde drukket en Smule —
han var altid gladest den Tid, han drak,
da følte han sig en stakket Stund
som en af Himlens frieste Fugle —
men han drak kun saa vidt,
at den mørke Verden, han levede i,
    fik et Skær af Guld
og et Glimt af Sol — han var aldrig fuld.

Som oftest sad han paa Hug og lo,
naar snavsede Fødder gik over hans Billed
— han saa paa det hele med stoisk Ro.
Men stundom kunde han kaste sig ned,
med Fare for Spark af en sporet Hæl,
og dække Kunstværket med sig selv!
Især naar han havde malet sit store

„Madonna med Barnet“ – at træde paa *det*
taalte han ikke nogen gjorde!
Han betænkte sig selv paa at stryge det væk
med sit tynde, gamle, falmede Ærme:
for Madonnas Træk var hans Mors Træk — —

Idag laa han just og malede hende.
Det steg i hans stakkels forkomne Sjæl
hvert fredet, blidt lille Barndomsminde —
det varmede ligefrem op derinde.
Og Billedet blev som levendegjort!
Han saa med Undren,
at her var virkelig noget stort,
noget, som var i Slægt med Himlen —
Og barnlig tog han sin Hue af
for det store i Kunsten
derude i Myldret og Menneskevrimlen.
Han udbrød som i et helligt Gys:
„O look! look down!“
Men idag havde ingen Tid til at standse:
Christtornen ventede hjemme paa Lys.

Der kom en Hund og snusede til ham,
en herreløs Kat, som snøfted og nøs —
begge krøb sammen under hans Frakke;
han lod dem gøre det, thi de frøs.
Saa faldt han isøvn

med Hovedet paa en Byldt gamle Klæder,
mens Frosten bed,
og Vinden peb gennem Citys Stræder.

Han drømte, han stod for Himmerigs Port
og bankede paa.
Indenfor saa han Rafaels Engle,
og bag dem saa han Mesteren staa.
Han hilste paa Michel Angelo selv
ved Porten til alle Himmerigs Byer,
og Rubens bød ham ind, hvor han stod
og maled med drivende Guld paa Skyer
i ødsel, glødende Farvepragt
Juleevangeliets Kærne,
mens alle Engle holdt Jubelvagt,
og Julesalmer klang i det fjærne!

Saa hørte han Michel Angelo sige:
Inat — i den hellige Julenat —
er der en, der fryser i Londons Stræder,
en vaandefuld Kunstnersjæl, som græder!
Vi vil laane ham af vor hellige Skat.
Hver eneste Sjæl har Krav paa at glædes
inat — i den hellige Julenat.

Og de traadte imod ham, de store tre —
de gav ham alt, hvad de kunde give!

Han hørte Englene jubellé! —
Saa laante han Michel Angelos Glød
og Rubens Farver og Rafaels Pensel.
Han greb til! Han forstod, hvad det Laan betød.
Og han malede løs, som gjaldt det Livet,
men som var det en Time førend hans Død!
Alle de Tanker, hans Sjæl havde tænkt,
som aldrig hans Haand havde fæstet paa Lærred,
alt, hvad der levede indestængt
og ikke havde evnet at faa Lænkerne sprængt,
det kom over ham saa vidunderlig brat,
det brød frem i den hellige Julenat.

Den Nat var en hel lang Livsstrid værd,
han bytted den ikke for tusende Riger:
I den var han kommen det evige nær!
Han drømte sig bort fra sit usle Liv,
han drømte sig ind i Kunstens Glæder,
mens Vinden peb gennem Citys Stræder,
og Kulden tog dobbelt forstærket fat.
Den lagde en Skorpe omkring hans Klæder —
det frøs saa haardt i den hellige Nat.
Hunden kryb hylende sammen hos ham,
og Katten, som først var skræmt og rev,
listed sig ind mellem Hundens Poter,
undredes over, saa kold han blev —!

Den næste Dag, da Solen stod op,
sparked en Forbigaaende til ham:
Naa! Kan han lette sin dovne Krop!
– Men han rørte sig ikke, stod ikke op.
Med Armene over sit Kunstværk laa han,
sparet for Skuffelsen og for Sorgen —
frosset ihjel paa Julemorgen —!

„BLINDE ANDERS“

Blinde Anders var „mærket“
mærket fra Fødselen af —
dog var han en lykkelig Stakkel,
hvem Livet sit Solskin gav,

— lykkelig maaske netop,
fordi saa meget stygt
var skjult for hans blinde Øjne,
som altid lukked sig trygt:

De saa med de indre Syner,
saa kun, hvad de *vilde* se;
om Livets Graavejrsbelysning
havde de ingen Ide.

Glæden kom som en Soldag
over hans fattige Hjem —
den kom med hans „lille Kærest“,
hun lokkede Solen frem:

Fra Naboens lille Lise
stolpred paa tykke Ben
over hans slidte Tærskel,
sig selv til megen Men,

fra hun stod midt i Stuen,
forpustet og varm om Kind,
og sagde med stille Stolthed:
„Mej kom *alligevel* ind!"

– fra den Dag skinnede Solen,
og Fuglene sang om Vaar,
og Ensomheden var borte
med sine trykkende Kaar.

Forsigtig ledte han hende
ved Haanden i Stuen om,
og ingen Møje blev sparet,
naar lille Lise kom.

Men tre Aar efter, da var det
den samme Barnehaand,
som ledte med *ham* derude
saa myg som en Pilevaad.

Og ingen mødte paa Vejen,
to gladere Folk at se
end blinde Anders og Lise
hans lille Kærest' in spe.

Og alt som den Lille voxed
og blev ham Øje og Fod,
voxed hun altid mere
fast til hans Hjærterod.

Naar Skoven begyndte at grønnes
stod han i Døren tit
og lyttede ganske stille
efter de kendte Skridt.

Hørte han deres Trippen
over den haarde Vej,
da lyste hans blege Ansigt
og skinned som Sol i Maj.

Men tøved hun altfor længe,
og voxed for stærkt hans Savn,
mens Gøgen kukked fra Skoven,
saa raabte han hendes Navn.

Og frem sprang hans lille Kærest',
hun sprang paa bare Ben!
Haanden, han greb, var kraftig
om end lidt mindre ren.

Saa gik de paa Æventyr sammen,
hvor vildest Skovbund gror —
til Mosekonen i Kæret,
til Nissen og Ellemor.

De lo og sang for hinanden
og vidste af intet ondt,
de samlede Sneglehuse
og trilled i Græsset rundt.

Det stumpede Skørt, som smelded
i Foraarets kaade Vind,
forsvandt mellem Skovens Stammer
som Sporene af en Hind.

De lystige brune Øjne,
som lo under Brynets Rund,
drog blinde Anders langt borte
Han fulgte dem som en Hund.

Og fanged han hende omsider,
da holdt som en Bjørn han fast.
Men stundom spurgte han ogsaa
med underlig bange Hast:

„Du vil da ikke gaa fra mig,
men op til de hvide Haar
være min lille Kærest,
som altid hos mig gaar?“

Og „Kæresten“ lo og lagde
sin varme Mund til hans Kind:
„Ja vist vil jeg blive hos dig,
dit stakkels ensomme Skind!

For ellers kom Du jo aldrig
ud i den grønne Skov
og gik efter Bregnereder
og Sneglehuse paa Rov.“

„Nej, Du er min Vej til Skoven,
og Du er mit friske Vær,
og Du er mit lyse Øje,
for Du er min Hjærtenskær!“

Den lille forstod ham ikke,
men da hun blev femten Aar
og dansed ved Høhøstgildet
inde i Naboens Gaard,

— da var der en Knøs med Krøller
og Skæg, som krusede smaat,
han sagde det samme som Anders,
og da forstod hun ham godt.

Hun dansede næste Morgen
paa vevre smaa Fødder ind
i Stuen til blinde Anders.
som sad og lappede Skind.

Naa, hvor hun havde danset!
Han skulde ha' været der blot!
Og hvor hun havde moret
sig — aa, saa forfærdelig godt!

Aldrig var hun af Gulvet —
det gik som et strygende Vær!
Og alle vilde de danse
med hende til Hjærtenskær!

Her holdt hun pludselig inde
med halvvejs angrende Sind,
for blinde Anders var bleven
saa underlig hvid om Kind.

Han tog hendes Haand mellem sine
og bad med sit slukte Blik:
„Du danser da ikke fra mig?“ —
Hun vendte sig blot og gik.

Men siden i Mørkningen kom hun
og fandt ham gemt i en Krog,
hulkende sagte som under
en Sorg, der ikke har Sprog.

Da bar hun det ikke længer
over sit bløde Sind,
men listede ganske sagte
sin Haand i hans højre ind.

„Jeg danser vel ikke fra dig,
fordi jeg er lystig iblandt;
og *dig* skal jeg ikke forlade,
det kan Du nu tro paa er sandt.“

Mere behøvedes ikke,
før blinde Anders var tryg
og soled i Lykkens Varme
sin tidlig bøjede Ryg.

Alt næste Dag henad Aften
vandred han sejerskry,
ledt af sin lille Kærest',
til Ellekrattet bag By.

De spøgte og lo paa Vejen
hun sang, han trallede med,
og førend de vidste det, stod de
paa deres Yndlingssted.

Den Aften var det, som Krattet
og Mosen bag Skovens Bræm
kappedes om at vise
al deres Herlighed frem.

Der dufted med Kabbelejer
og Gøgeurter og Græs,
det risled med fine Bække,
det dufted af Hø i Hæs.

Det bølged med hvide Taager
om Elletrunternes Rod,
det vrimlede frem med hvide
Skovmærker ved deres Fod.

En Lærke kvidred i Drømme
og tav saa underlig brat,
en Drossel pipped i Søvne,
et Pindsvin snøfted i Krat.

Dybt nede i Ellemosen
skinned Sankthansorme-Spor,
og ude i Kæret lyste
de hvide Aakanders Flor.

En Kukker spaade langt borte
af Leveaar dem er Skat;
men da de begge to spurgte:
„Hvor mange?“ saa tav den brat.

De gik med hinanden ved Haanden,
hun ledte ham blødt og let —
Og Solen gik ned, og Taagen
faldt næsten uhyggelig tæt.

Det var, som om Mosekonen
steg op af den vaade Bund,
det var, som om Ellepiger
dansed paa gyngende Grund!

Hun klemte hans Haand forskrækket:
„Hu! Det var et Lygteskin!
Vi kunde gaa vild i Mosen,
hvis Mørket henter os ind!

Men blinde Anders gik sikkert —
i Mørke følte han bedst;
han fandt tilbage til Vejen
saa støt som en gammel Hest.

Den Kvæld var det *ham*, der ledte
med hende, som første Gang
hun stolprede over hans Tærskel,
vel neppe en Alen lang.

Han gik saa blødt og forsigtigt,
trak Vejret med sagte Lyd,
som frygted han for at forstyrre
sin egen stilfærdige Fryd.

Men da de kom ud af Mosens
kolde, fugtige Muld,
klapred hans Tænder i Munden,
han rysted af Feberkuld'.

Da Taagen omsider slap dem
og rulled om Skoven ind
sin dryppende vaade Kaabe,
da var han saa hvid om Kind.

Og næste Morgen saa laa han
i Febersyner og sang.
Han talte om Mosekonen,
som Ligtøj over ham hang —

Han talte om Ellepiger,
som lokkede Folk i Kvæld,
men mest om sin lille Kærest,
som de vilde danse ihjel!

Han rejste sig op og trued;
han skulde nok vide bedst
at værge hende mod alle,
som kom til den Gildesfest.

Hun havde jo været hans Øjne
i samfulde fjorten Aar —
Og Mennesker kunde vel unde
en fattig hans eneste Faar!

Saa takkede han for Solskin,
for Glæde og meget Lys
og faldt saa pludselig sammen
som under et Kuldegys. —

En Lykke for blinde Anders,
at Livet sagde ham fri,
før Naboens lille Lise
ham dansed som Brud forbi!

Han trode endnu, da han døde
med Haanden i hendes gemt,
at hun var hans lille Kærest,
alene for ham bestemt.

Den Lykke fik blinde Anders,
som aldrig fæsted sig Viv,
Lov til at tage med sig
paa Vej til et andet Liv —!

UTL AT DOWNSVIEW
D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 10 04 11 12 001 0